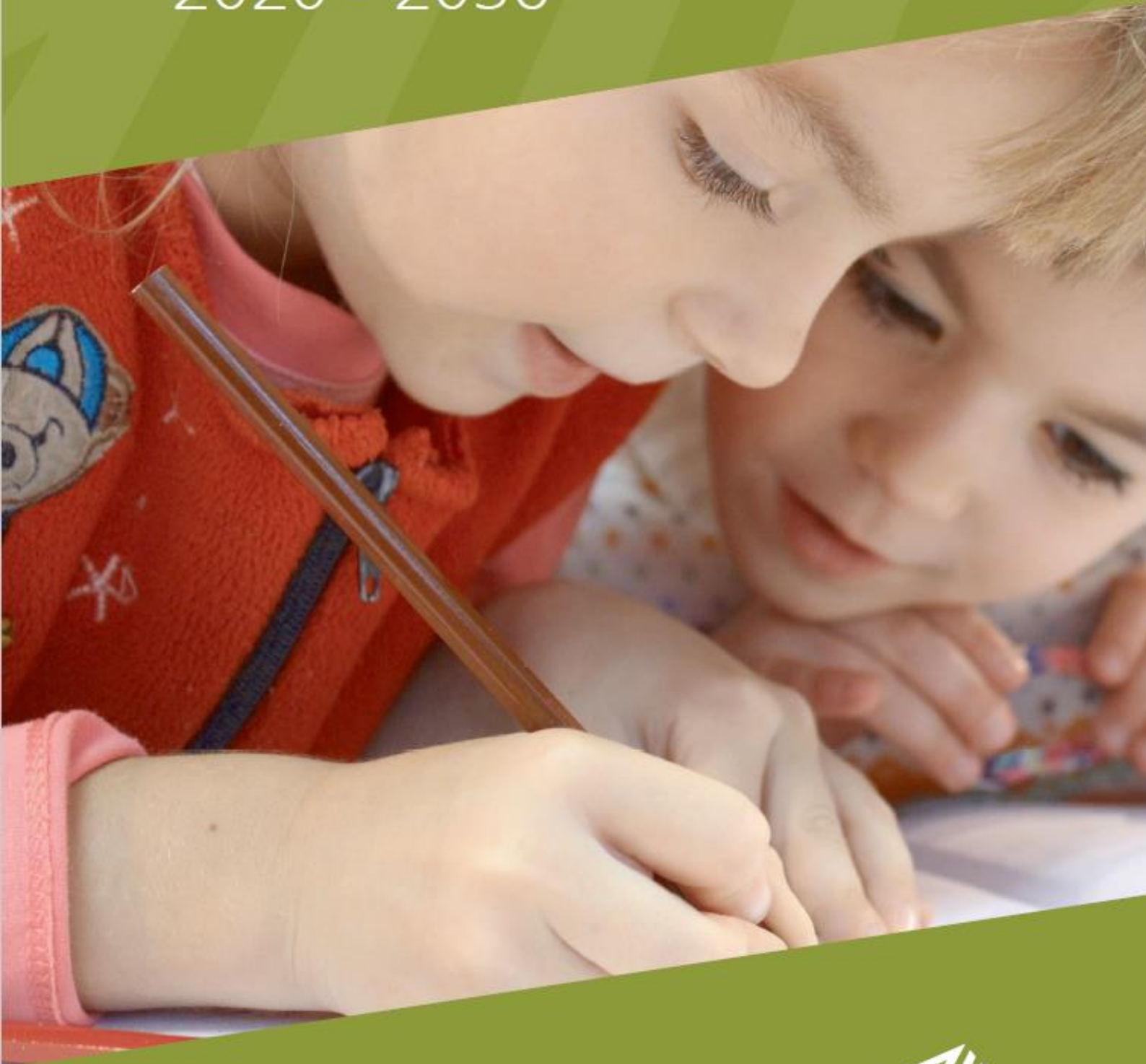

Oktober 2019 - Gemeente Zevenaar

Integraal huisvestingsplan 2020 - 2036

ZEVENAAR

Inhoudsopgave

1. Onderwijshuisvesting in Zevenaar.....	3
1.1 Doelen	3
1.2 Proces	4
1.3 Status	4
1.4 Visie	5
2. Landelijk en lokaal.....	6
2.1 Passend onderwijs	6
2.2 (Integrale) Kindcentra	7
2.3 Techniek-onderwijs.....	7
2.4 Bewegingsonderwijs	8
2.5 Gezondheid.....	8
2.6 Duurzaamheid en Klimaat.....	9
2.7 Verkeer	9
2.8 Wetgeving	10
2.9 Doordecentralisatie.	11
3. Primair onderwijs	13
3.1 Leerlingenprognoses	13
3.2 Ruimtebehoefte.....	15
3.3 Conclusies primair onderwijs.....	16
4. Speciaal basisonderwijs.....	17
4.1 Leerlingenprognose en ruimtebehoefte.....	17
4.3 Conclusies speciaal basisonderwijs:	17
5. Voortgezet onderwijs	18
5.1 Gemeenschappelijke Regeling	18
5.2 Locaties Voortgezet Onderwijs in de Liemers	18
5.3 Leerlingenprognoses	18
5.4 Conclusies voortgezet onderwijs.....	20
6. Activiteitenplanning	21
7. Investeringsoverzicht 2020-2023.....	22
8. Tenslotte	24
8.1 Bezuinigingen	24
8.2 Accommodatiebeleid.....	24
8.3 Samenwerking partners.....	24
8.4 Wetgeving	25
Bijlage I: Overzichtskaart onderwijslocaties Zevenaar.....	26
Bijlage II: Informatie per school	27
Bijlage III: Overzicht bewegingsonderwijs en sportaccommodaties	51

1. Onderwijshuisvesting in Zevenaar

Samen met schoolbesturen draagt de gemeente zorg voor adequate huisvesting voor de leerlingen en het personeel van het Primair Onderwijs (PO), speciaal basisonderwijs (SBO) en het Voortgezet Onderwijs (VO). Deze zorgplicht is verankerd in de Wet op het Primair Onderwijs (WPO), de Wet op het Voortgezet Onderwijs (WVO) en de Wet op de Expertise Centra (WEC).

In dit Integraal Huisvestingsplan 2020-2036 (hierna IHP) vindt u onze visie en plannen om dit voor elkaar te krijgen. Dit plan is tot stand gekomen in de periode 2017 tot en met 2019. Het vormt daarmee de basis voor gesprekken en investeringen in de toekomst. Het IHP is een dynamisch document dat wij, indien nodig of gewenst, aanpassen aan actuele ontwikkelingen.

Wij wensen blijvend te investeren in kwalitatieve, functionele, eigentijdse scholen, die de diverse onderwijskundige en maatschappelijke vraagstukken aankunnen. Leerlingen en personeel verdienen een veilige, gezonde en duurzame omgeving om goed te kunnen leren en werken.

Daarnaast willen wij op een verstandige manier omgaan met de middelen die daarvoor beschikbaar zijn. Mede in verband met de huidige bezuinigingsopgave van de gemeente Zevenaar is het nog belangrijker om de juiste afwegingen te maken die van invloed zijn op het leren en werken van onze leerlingen en het personeel in het onderwijs, nu en in de toekomst. De gemeente heeft hierin ook een rol als het gaat om het in stand houden van het openbaar onderwijs.

1.1 Doelen

Het IHP is een resultaat van gesprekken tussen gemeente en schoolbesturen, onderzoeken naar de ontwikkelingen in leerlingenaantallen (prognoses) en landelijke ontwikkelingen op het gebied van onderwijs en wet- en regelgeving bijvoorbeeld op het gebied van duurzaamheid.

Met dit IHP hebben we onderzocht:

- of we juist investeren in oude schoolgebouwen of dat het beter is om te werken aan een fasegewijze vernieuwing;
- of dit in de kleine kernen anders uitpakt dan in de kern Zevenaar;
- welke middelen hiervoor nodig zijn;
- welke landelijke thema's relevant zijn voor onze gemeente en
- wanneer we deze thema's gezamenlijk willen oppakken.

Dit IHP

- a. informeert over de stand van zaken en de voorziene lokale ontwikkelingen;
- b. bevat kengetallen over schoolgebouwen in de gemeente;
- c. geeft richting aan met de thema's die zij gezamenlijk wenst op te pakken;
- d. inventariseert de investeringen die de komende jaren nodig zijn;
- e. draagt hiermee bij aan adequate huisvesting voor leerlingen en personeel.

1.2 Proces

Bij de start van dit IHP-proces eind 2017 is met de schoolbesturen afgesproken om dit IHP door middel van verschillende brainstormsessies tot stand te laten komen. Uiteindelijk zijn hier 4 sessies aan gewijd.

De eerste brainstormsessie stond in het teken van het presenteren van de verschillende visies op de toekomst van het onderwijs en de daarbij behorende onderwijshuisvesting in de gemeente Zevenaar. Tijdens de tweede brainstormsessie is consensus bereikt over het splitsingsscenario voor de gemeente Zevenaar. Vanwege de fusie dienen we nieuwe opheffingsnormen bij het ministerie aan te vragen voor de scholen. De derde en vierde brainstormsessie stonden in het teken van enerzijds het uitwerken van de huisvestingsscenario's per kern, alsmede het bespreken van het daarvoor te volgen proces.

Gedurende deze periode zijn twee schoolbesturen gefuseerd: PROLES en SPO de Liemers zijn in 2018 samen verder gegaan als LiemersNovum. Ook de schoolbesturen van de St. Franciscusschool en de Sterrenschool hebben zich bij LiemersNovum aangesloten (2019). Op dit moment zijn er in de gemeente Zevenaar 5 schoolbesturen actief, waarvan 3 voor het Primair Onderwijs, 1 voor het Speciaal Basisonderwijs en 1 voor het Voortgezet Onderwijs.

De uitwerking van de bovengenoemde brainstormsessies per school vindt u in de schoolspecifieke bijlage onder het kopje 'ontwikkelingen'.

1.3 Status

Na vaststelling van dit IHP beschikt de gemeente Zevenaar voor de onderwijshuisvesting over een plan waarin de gemeente, na overleg met de schoolbesturen, de richting voor het huisvestingsbeleid voor de komende 16 jaar heeft bepaald en welke thema's we verder willen onderzoeken of uitwerken.

Het IHP vergt een inspanningsverplichting van gemeente en schoolbesturen. De financiële consequenties van het plan worden opgenomen in de meerjarenbegroting. Het plan heeft geenszins een vrijblijvende status. Het heeft echter geen juridische rechtskracht. Gemeente en schoolbesturen hebben het recht om af te wijken van de inhoud van het plan. Dit kan bijvoorbeeld nodig zijn als leerlingaantallen sterker dalen dan we nu voorzien.

De gemeenteraad stelt het wettelijke kader vast, in de vorm van verordeningen (m.n. de Verordening Voorzieningen Huisvesting Onderwijs) en heeft eveneens het budgetrecht waarmee zij besluit om wel of geen financiële middelen ter beschikking te stellen voor onderwijshuisvesting. In de Verordening is o.a. vastgelegd op welke manier schoolbesturen aanvragen kunnen doen. Ook is hierin opgenomen dat de gemeente jaarlijks een programma (hierop staan de toe te kennen voorzieningen) en een overzicht (hierop staan de af te wijzen voorzieningen) vaststelt. Het vaststellen van het programma en het overzicht is een bevoegdheid van het college.

Het college stelt eveneens het IHP vast, nadat zij het Op Overeenstemming Gericht Overleg (OOGO) met alle schoolbesturen heeft gevoerd. In het IHP geeft het college aan op welke manier zij de gestelde doelen op het gebied van onderwijshuisvesting wil bereiken.

Het is een wettelijke verplichting voor de gemeente om met alle schoolbesturen OOGO te voeren voordat zij een besluit neemt die gevolgen heeft voor de huisvesting van de scholen. Het college

mag gemotiveerd afwijken van het advies van de schoolbesturen. De schoolbesturen kunnen vervolgens bezwaar en beroep aantekenen.

1.4 Visie

Gezamenlijk hebben schoolbesturen en gemeente deze visie op onderwijshuisvesting in de gemeente Zevenaar geformuleerd.

'In de gemeente Zevenaar willen we het brede categoriale aanbod van onderwijs graag zo houden'

'In de gemeente Zevenaar willen we het beschikbare onderwijsaanbod in de kleine kernen, als dat enigszins (wettelijk) mogelijk is, handhaven'

'Voor de instandhouding van de basisscholen in de kleine kernen gebruiken we de wettelijke mogelijkheid van splitsing'

'Vanwege de verdere krimp in leerlingenaantal in de kleine kernen, is een gezamenlijk onderzoek nodig naar de manier waarop we de huisvesting van het onderwijs voor deze leerlingen organiseren'

'Vanwege de grote huisvestingsbehoefte in Groot Holthuizen is gezamenlijk onderzoek nodig naar de noodzakelijke huisvestingscapaciteit in de stad Zevenaar als geheel'

'We werken toe naar de totstandkoming van allemaal IKC's (Integrale Kindcentra), daar waar overeenstemming over is'

'Binnen de wettelijke verantwoordelijkheidsverdeling met betrekking tot duurzaamheid nemen we zowel als scholen als gemeente onze rol in, en maken daar afspraken over'

'Mede op verzoek van alle schoolbesturen gaat de gemeente Zevenaar de mogelijkheid van doorcentralisatie nader onderzoeken'

'We gaan in het schooljaar 2019-2020 een visie ontwikkelen en vastleggen voor het voortgezet onderwijs in De Liemers'

1. Landelijk en lokaal

Landelijke thema's beïnvloeden de onderwijshuisvesting in Zevenaar. Belangrijke thema's die zowel landelijk als lokaal spelen zijn de volgende: Passend Onderwijs, IKC-vorming, Techniek-onderwijs, Bewegingsonderwijs, Gezondheid, Duurzaamheid en klimaat, Wetgeving en Doordecentralisatie.

In dit hoofdstuk gaan we de landelijke thema's één voor één langs en geven daarbij aan op welke manier we dit in Zevenaar integreren.

2.1 Passend onderwijs

Bij Passend Onderwijs gaat het om de verantwoordelijkheid van schoolbesturen om voor elke leerling een passend onderwijsaanbod te realiseren. Als een school niet kan voorzien in de onderwijs- en ondersteuningsbehoeften van het kind, dan wordt in overleg met de ouders uitgezocht welke school binnen het samenwerkingsverband dat wel kan. Dan kan het zijn dat het kind naar speciaal basisonderwijs of naar het speciaal (voortgezet) onderwijs verwezen wordt.

Het speciaal basisonderwijs (sbo) is bedoeld voor leerlingen die gezien hun onderwijsbehoeften niet binnen het reguliere basisonderwijs kunnen worden opgevangen. Speciale basisscholen zijn onder andere bedoeld voor kinderen met leer- en/of gedragsproblemen, kinderen met opvoedingsmoeilijkheden en kinderen die specialistische of intensieve onderwijsbegeleiding nodig hebben.

Het speciaal onderwijs (so), ook bedoeld voor leerlingen die, specialistische of intensieve onderwijsbegeleiding nodig hebben, bestaat uit 4 clusters. Cluster 1: blinde, slechthorende kinderen; Cluster 2: dove, slechthorende kinderen en kinderen met een taal- spraakontwikkelingsstoornis; Cluster 3: kinderen met een lichamelijke of verstandelijke beperking en langdurig zieke kinderen; Cluster 4: kinderen met psychische stoornissen en gedragsproblemen.

Bij de overgang naar het voortgezet onderwijs bekijken de school en de ouders wat de meest passende vorm van onderwijs is. De meeste leerlingen gaan naar het reguliere voortgezet onderwijs. Leerlingen in het speciaal onderwijs gaan meestal na hun 12e naar het voortgezet speciaal onderwijs. Ze kunnen op het voortgezet speciaal onderwijs (vso) blijven tot en met het schooljaar waarin ze 20 jaar worden.

Passend onderwijs heeft gevolgen voor de onderwijshuisvesting. Als meer kinderen met een extra zorgvraag op reguliere scholen instromen, moet de huisvesting daarvoor voldoende geschikt zijn of worden gemaakt. Dit is vooral een vraag van kwaliteit van de gebouwen in plaats van capaciteit. Concreet kan dan gedacht worden aan verzorguimtes die nodig zijn, drempelloze toegangen of ruimtes waar met kleine groepjes of met individuele kinderen gewerkt kan worden.

Zevenaar

Ook voor SBO de Schilderspoort heeft passend onderwijs gevolgen; verdichting van de problematiek vraagt immers iets anders van onderwijs en begeleiding en dus van huisvesting. Tevens is de verwachting dat het leerlingenaantal binnen het sbo zal dalen. In de loop van het jaar 2020 werkt SBO de Schilderspoort een en ander uit in een notitie.

2.2 (Integrale) Kindcentra

Op landelijk niveau wordt gestreefd naar betere afstemming van en samenhang tussen onderwijs, kinderopvang, peuteropvang en voor-, - en vroegschoolse educatie. Om dit te realiseren, worden er in Nederland steeds meer (Integrale) Kindcentra (IKC's / KC's) op vrijwillige basis gerealiseerd. De wetgeving voor de verschillende functies kent echter nog beperkingen voor verdergaande integratie van verschillende organisaties voor onderwijs, opvang en aanvullende functies. Diverse gremia (zoals de Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG) en de Belangenvereniging van Ouders in de Kinderopvang (BOinK)) roepen daarom de politiek op om beleid voor de totstandkoming van IKC's te bevorderen zodat de lokale initiatieven op dit gebied mogelijk worden.

Knelpunt bij de realisatie van IKC's vormt de financiering van de huisvesting van het kinderopvanggedeelte. Het onderwijs valt onder de zorgplicht van de gemeente waarvan de bekostiging voor wat betreft het huisvestingsdeel wordt geregeld via de Verordening Voorzieningen Huisvesting Onderwijs, maar dat geldt niet voor de Kinderopvang. Deze laatste organisaties beschikken meestal niet over voldoende financiële draagkracht om de investeringen bij nieuwbouw bij IKC's te kunnen financieren. Het is echter geen automatisme dat de gemeente deze kosten financiert. Een ander knelpunt heeft te maken met het management: wat is een goede manier om een IKC dat bestaat uit verschillende organisaties met één directeur aan te sturen?

Zevenaar

In het jaar 2020 ontwikkelen we een gedeelde visie voor de doorgaande lijn 0-18 jaar; dit als basis voor de concrete huisvesting. De gemeente neemt hiervoor het initiatief (Q3-2020). Afspraken over definities, verantwoordelijkheid en financiering komen hierin aan de orde.

2.3 Techniek-onderwijs

In heel Nederland is een dreigend tekort aan technisch personeel op alle niveaus. Dit is ook het geval in de regio de Liemers. Eind 2018 is een landelijke subsidieregeling Sterk Techniek van start gegaan, waaraan deze regio deelneemt. Enige jaren eerder is in deze regio reeds een project begonnen om leerlingen van het PO voor techniek te interesseren: Techno-plaza.

Zevenaar

Techno-plaza

Omdat de regio De Liemers een toenemende behoefte heeft aan goed opgeleid technisch personeel, is er in 2016/2017 een samenwerking ontstaan tussen Primair Onderwijs (LiemersNovum), Voortgezet onderwijs (Liemers College), bedrijfsleven (Lindus) en Liemerse gemeenten. Die samenwerking is geconcretiseerd in Techno-plaza, een technieklokaal in Landeweerd (Liemers College) waarin alle basisschoolleerlingen van de bovenbouw in De Liemers vier keer per jaar techniekles krijgen. Vanaf 1 januari 2019 is LiemersNovum penvoerder van dit project. Gemeente Zevenaar wordt via Platform Onderwijs Arbeidsmarkt vertegenwoordigd.

Sterk Techniek

Vanuit het Ministerie is eind 2018 een subsidieregeling Sterk Techniek gestart om regionaal meer aandacht te kunnen besteden aan het Techniek onderwijs. In deze regio heeft het schoolbestuur van het Liemers college, Quadraam, het penvoerderschap op zich genomen. Samen met bedrijven en gemeenten werken zij samen om techniekonderwijs te behouden en te bevorderen. Vanuit de Gemeenschappelijke Regeling Huisvesting Voortgezet Onderwijs in de Liemers (GRHVOL) zijn de gemeenten Duiven, Montferland en Zevenaar betrokken indien dit gevolgen heeft voor huisvesting.

We spannen ons in om te zorgen voor voldoende en geschikte huisvesting voor het Techniek onderwijs in de Liemers.

2.4 Bewegingsonderwijs

De landelijke overheid zet steeds meer in op het stimuleren van een gezonde leefstijl. Zo heeft de overheid de laatste jaren ingezet op buurtsportcoaches, met het doel meer kinderen aan het sporten en bewegen te krijgen. Deze buurtsportcoaches werken vaak nauw samen met scholen. Daarnaast bevinden kinderen zich langer op school, bijvoorbeeld in voor-, tussen-, en naschoolse opvang. Hierbinnen bestaan er meer mogelijkheden om kinderen te laten sporten. Dit is terug te zien in bijvoorbeeld het aanbod van sport-bso's. Ook is er in toenemende mate sprake van professionalisering van het beweegonderwijs, bijvoorbeeld in de vorm van een gespecialiseerde vakleerkracht. Technologische ontwikkelingen tenslotte bieden mogelijkheden om het bewegen binnen en buiten de gymles te stimuleren, bijvoorbeeld door middel van interactieve apps en games.

Zevenaar

Er zijn een aantal combinatiefunctionarissen in Zevenaar actief die met scholen diverse activiteiten ontplooiën om leerlingen meer te laten bewegen en kennis te laten maken met verschillende sporten. Zij worden betaald uit cofinanciering van het Rijk, gemeente Zevenaar en instanties. We continueren het bestaande beleid m.b.t. bewegingsonderwijs en ronden enkele, nog openstaande dossiers die te maken hebben met de verzelfstandiging van het sportbedrijf, af. Het gaat hierbij om de sportaccommodaties Heerenmäten, Zonegge / Lentemorgen en Groot Holthuizen. Jaarlijks stelt de gemeente het aantal klokuren vast met daarbij behorende vergoedingen voor de exploitanten van sportaccommodaties. Hiervoor is de beleidsregel bekostiging bewegingsonderwijs in 2019 geharmoniseerd. Gymvervoer organiseert de gemeente indien de afstand tussen school en sportaccommodatie meer dan 1 km hemelsbreed is. Zie voor een overzicht van het bewegingsonderwijs en sportaccommodaties in Zevenaar de bijlage over 'bewegingsonderwijs'.

2.5 Gezondheid

Nederland telt ruim 7000 vestigingen basisonderwijs met in totaal meer dan 1.5 miljoen leerlingen. Aangezien op acht van de tien scholen het binnenklimaat onder de maat is, staan de gezondheid en de onderwijsprestaties van meer dan een miljoen kinderen onder druk. Ook voor de arbeidsomstandigheden van hun leerkrachten is deze situatie nadelig. De vraag dringt zich op wat op termijn de maatschappelijke kosten hiervan zijn. Voor oplossingen die een beter binnenmilieu in basisscholen moeten bewerkstelligen, volstaat niet dat we ons uitsluitend op technische ingrepen en installaties richten.

De huidige programma's van eisen (PvE's) leiden tot een ondermaats binnenmilieu en tot gebouwen die niet meer aan de verwachtingen voldoen. Immers, de aard, de intensiteit en de duur van het gebruik van schoolgebouwen zijn de afgelopen jaren sterk veranderd. Deze ontwikkelingen hebben consequenties voor de eisen die in de huidige tijd gesteld moeten worden aan goede huisvesting met een gezond binnenklimaat. Door zowel de binnenklimaat PvE's als de ruimtelijke PvE's te actualiseren, rekening houdend met een integrale aanpak van energiebesparing, kan een noodzakelijke kwaliteitsslag gemaakt worden. Het uitvoeren van klimatologische maatregelen is een schoolbestuurlijke verantwoordelijkheid is.

Zevenaar

We houden de gezondheid van de gebouwen voor leerlingen en personeel onder de aandacht. In het schoolbestuurlijk overleg bespreken we de ontwikkelingen en nieuwe inzichten om zo het binnenklimaat van de verschillende scholen te monitoren.

2.6 Duurzaamheid en Klimaat.

In 2050 aardgasvrij en energieneutraal is de belangrijkste landelijke ambitie op het gebied van duurzaamheid. Schoolgebouwen dienen hier ook aan bij te dragen. In ontwikkeling zijn nieuwe normen voor nieuwbouw (Bijna Energie Neutrale Gebouwen/BENG). Inwoners, bedrijven, scholen en gemeenten denken na over manieren om bij te dragen aan deze ambitie. Er zijn al vele initiatieven in het hele land gestart of in ontwikkeling. Verduurzaming is primair een verantwoordelijkheid van de schoolbesturen. De landelijke ambitie van de regering is om in 2050 aardgasvrij en energieneutraal te zijn. Gemeenten werken eigen ambities en plannen uit om te verduurzamen.

Zevenaar

De ambitie is om in 2040 aardgasvrij en energieneutraal te zijn. Een warmtevisie is in ontwikkeling. Verschillende factoren om met de wijken en dorpen aan de slag te gaan spelen een rol: draagvlak in de wijken/dorpen, technische ontwikkelingen en natuurlijk de kosten en financiering om in 2040 aardgas vrij en CO₂-neutraal te zijn als gemeente. Schoolbesturen ontwikkelen plannen of hebben die al deels uitgevoerd voor isolatie, zonnepanelen, ledverlichting en educatie. In ons overleg stimuleren gemeente en schoolbesturen elkaar om hun steentje bij te dragen. We onderschrijven de volgende intenties:

- a. We onderschrijven het streven om verstandig met energiebronnen en milieu om te gaan en wensen een gezond leer- en werkklimaat voor onze leerlingen en het personeel in een betaalbaar schoolgebouw te realiseren.
- b. We sluiten daarom aan bij de regiegroepen in wijken/dorpen die gevormd worden om de energietransitie vorm te geven.
- c. De meerjarenonderhoudsplanningen (MJOP's) passen we aan en waar mogelijk nemen we duurzaamheidsmaatregelen.
- d. We betrekken besturen, -directies, personeel, leerlingen en hun ouders bij ons duurzaamheidsstreven.
- e. We contracteren bij voorkeur ondernemers die duurzaamheid hoog in het vaandel hebben staan.
- f. We wisselen onze kennis en ervaringen uit en organiseren jaarlijks een moment om onze acties te evalueren en, indien nodig, onze plannen bij te stellen.
- g. We stellen gezamenlijk een onderzoek in naar de stand van zaken en ontwikkelen een plan van aanpak om de schoolgebouwen te verduurzamen.
- h. We onderzoeken verschillende financieringsmogelijkheden voor de benodigde investeringen in de beheers- en exploitatiesfeer, bij groot onderhoud, renovatie en (vervangende) nieuwbouw.
- i. Waar mogelijk maken we gebruik van subsidies of stimuleringsleningen van de provinciale of Rijksoverheid, zoals o.a. voor groene schoolpleinen of overdekte parkeerplaatsen.

2.7 Verkeer

Landelijk, provinciaal en regionaal beleid vormen het kader voor het gemeentelijk verkeersbeleid. Het verkeersbeleid van de hogere overheden vindt de volgende thema's belangrijk: fietsbeleid en –stimulering; regionale samenwerking en smart-mobility oplossingen in de meest brede zin. De nog vast te stellen Verkeersvisie van de gemeente Zevenaar (waarschijnlijk Q1 2020) sluit hierbij aan.

Zevenaar

Bij (her)ontwikkeling van schoollocaties onderzoeken we de schoolomgevingen op mogelijke knelpunten en oplossingsrichtingen om de verkeersveiligheid te verbeteren. We wensen (nieuwe basis)scholen zo veel mogelijk binnen verblijfsgebieden te realiseren, zodat kinderen binnen de

eigen wijk naar school kunnen gaan zonder drukke verkeersaders over te steken. Daarnaast is het streven om het halen en brengen per auto wel te faciliteren, maar liever niet in de directe schil rondom de school. Deze schil dient zoveel mogelijk het domein te zijn van voetgangers en fietsers. Met andere woorden, om langzaam verkeer te stimuleren en te belonen dient de fietsenstalling dichterbij de ingang te zijn dan de parkeerplaats.

2.8 Wetgeving

Verdeling verantwoordelijkheden gemeente en schoolbesturen

Bij de sectorraden van het Primair en Voortgezet Onderwijs en de Vereniging Nederlandse Gemeenten leeft al langer de wens om gemeenten en schoolbesturen meer in staat te stellen om hun gezamenlijke verantwoordelijkheid voor (de kwaliteit van) onderwijshuisvesting waar te maken.

Om dit tot uitdrukking te brengen hebben de drie partijen een gezamenlijk voorstel opgesteld: 'Huisvestingsvoorstel VNG, PO-raad, VO-raad' d.d. 14 december 2016. Het voorstel beschrijft een aantal maatregelen die de beoogde gezamenlijke verantwoordelijkheid moeten borgen en die meer evenwicht brengen in de relatie tussen gemeenten en schoolbesturen. In het rapport Concretisering Huisvestingsvoorstel PO-Raad, VO-Raad en VNG d.d. 13 april 2018 wordt de concretisering van het Huisvestingsvoorstel beschreven.

Samengevat geeft het huisvestingsvoorstel het volgende weer:

1. Gemeenten en schoolbesturen stellen gezamenlijk een meerjarig Integraal Huisvestingsplan (IHP) op, waarover Op Overeenstemming Gericht Overleg (OOGO) gevoerd wordt en dat in de plaats treedt van de bestaande jaarcyclus. Daarmee krijgt het IHP een wettelijke status.
2. Renovatie wordt als voorziening in de wet opgenomen.
3. Schoolbesturen stellen verplicht een meerjarenonderhoudsplan (MJOP) op waarin onderhoudswerkzaamheden en te besteden middelen zijn aangegeven.
4. Het investeringsverbod als beschreven in de Wet op het Primair Onderwijs (WPO) wordt aangepast en versoepeld.

Dit voorstel wordt op landelijk niveau besproken en mogelijk in de wet opgenomen. Het is nog onbekend wanneer dat zal zijn.

Zevenaar

In Q4-2019 vindt gemeentelijke besluitvorming plaats over de harmonisatie en aanpassing van de 'Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs Zevenaar'. Grofweg is de verdeling tussen gemeente en schoolbestuur als volgt: gemeente is verantwoordelijk voor nieuwbouw, uitbreiding, medegebruik, constructiefouten en herstel bijzondere omstandigheden; het schoolbestuur is verantwoordelijk voor regulier en groot onderhoud, aanpassingen en exploitatie, waarbij de scholen worden onderhouden op minimaal niveau 3 NEN 2767;

Ook de Verordening materiele financiële gelijkstelling onderwijs staat in 2019 op de planning. Vanwege de relatie met de Wet Markt en Overheid, komen we gedurende de looptijd van dit IHP met een nieuw beleidskader voor medegebruik en verhuur. Dit maakt ook onderdeel uit van het integraal accommodatieplan van de gemeente Zevenaar.

Het juridisch eigendom van de schoolgebouwen in Zevenaar is nog niet in alle gevallen goed geregeld. Dit is zowel van belang om goede afspraken te kunnen maken over medegebruik en verhuur als ook voor de schoolbesturen om in de schoolgebouwen te kunnen investeren door onderhoud en duurzaamheidsmaatregelen. Dit willen we in 2020 oppakken.

Opheffingsnormen/splitsing

Met ingang van 1 augustus 1998 moeten de stichtings- en opheffingsnormen telkens voor een tijdvak van vijf jaar bij ministeriële regeling worden aangepast. Het vijfjarige tijdvak waarop de gepubliceerde regeling van toepassing is, loopt van 1 augustus 2018 tot 1 augustus 2023.

De stichtingsnorm geeft aan hoeveel leerlingen een school voor basisonderwijs minimaal nodig heeft om te worden gesticht. De opheffingsnorm (of instandhoudingsnorm) geeft aan hoeveel leerlingen een school voor basisonderwijs nodig heeft om bekostiging te blijven ontvangen.

De stichtingsnorm bedraagt minimaal 200 leerlingen, de opheffingsnorm minimaal 23 en maximaal 200 leerlingen. De stichtingsnorm van een gemeente bedraagt 10/6 keer de opheffingsnorm die voor die gemeente geldt. In veel plattelandsgemeenten zijn de normen in de nieuwe regeling lager dan in de regeling die nog geldt. Dat komt door demografische krimp en de afnemende leerlingdichtheid.

Zevenaar

De stichtingsnorm voor een nieuwe school in Zevenaar bedraagt 200 leerlingen. In nauwe samenspraak met de schoolbesturen heeft de gemeente een aanvraag ingediend bij de staatssecretaris OCW voor een splitsing van het grondgebied van de gemeente Zevenaar en het gelijktijdig vaststellen van nieuwe opheffingsnormen binnen de gemeente Zevenaar.

Gebied 1: Herwen, Aerdt, Babberich en Angerlo = opheffingsnorm van 55 leerlingen;

Gebied 2: overige kernen gemeente Zevenaar = opheffingsnorm van 97 leerlingen.

Het Ministerie OCW heeft het splitsingsbesluit genomen; dit is ingegaan per 1 augustus 2019 en blijft 20 jaar geldig. De opheffingsnormen worden in 2023 opnieuw vastgesteld.

Wet gemeenschappelijke regelingen (WGR)

Deze wet is de belangrijkste grondslag voor samenwerking tussen gemeenten, provincies en waterschappen, zoals intergemeentelijke samenwerking. De wet is in 2015 aangepast en houdt o.a. een gewijzigde rol voor de gemeenteraden in.

Zevenaar

De gemeente Zevenaar vormt samen met de gemeenten Duiven en Montferland de Gemeenschappelijke Regeling Huisvesting Voortgezet Onderwijs in de Liemers (GRHVOL). Vanwege de wijziging in de WGR dient ook de GRHVOL gewijzigd te worden om te voldoen aan deze WGR. We verwachten de voorbereidingen voor besluitvorming in 2020 af te ronden.

2.9 Doordecentralisatie.

Schoolbesturen hebben aangegeven de mogelijkheden van doordecentralisatie te willen onderzoeken. Doordecentralisatie betekent globaal dat de financiële middelen van de gemeente samengevoegd worden met die van de schoolbesturen en mogelijk ook de gebouwen overgaan naar (een coöperatie van) schoolbesturen.

Op termijn willen de schoolbesturen zich verbinden aan de opdracht om gezamenlijk te zorgen voor een rijk palet aan onderwijsrichtingen, de doorlopende leerlijnen te bewaken, te zorgen voor het ontwikkelen van nieuwe initiatieven, een sterke ICT structuur, het optimaal ruimtegebruik, het voorkomen van voortijdig schoolverlaten en het zorgen voor een goede aansluiting op de arbeidsmarkt.

Op zichzelf zijn schoolbesturen individueel verantwoordelijk voor de genoemde taken. Met de verwachting dat er gezamenlijk meer bereikt kan worden, vindt men dat het onderwijs daarbij ook zelf verantwoordelijk moet kunnen zijn voor hun (gezamenlijke) huisvesting. In deze optiek hoort

daar dan ook (een gedeelte van) het budget bij dat de gemeente krijgt via de rijksoverheid, de zogenaamde doordecentralisatie.

In Nederland bestaan voorbeelden van gemeenten waarin doordecentralisatie heeft plaatsgevonden of hierover gesprekken worden gevoerd. Er zijn ook gemeenten die hier niet voor hebben gekozen, al dan niet na uitgebreide verkenning van de effecten van doordecentralisatie voor het onderwijs en m.n. de huisvesting.

Zevenaar

Schoolbesturen en gemeente willen de mogelijkheden van (vormen van) doordecentralisatie verkennen. Deskundig advies is noodzakelijk om de benodigde financiële doorrekeningen te kunnen maken.

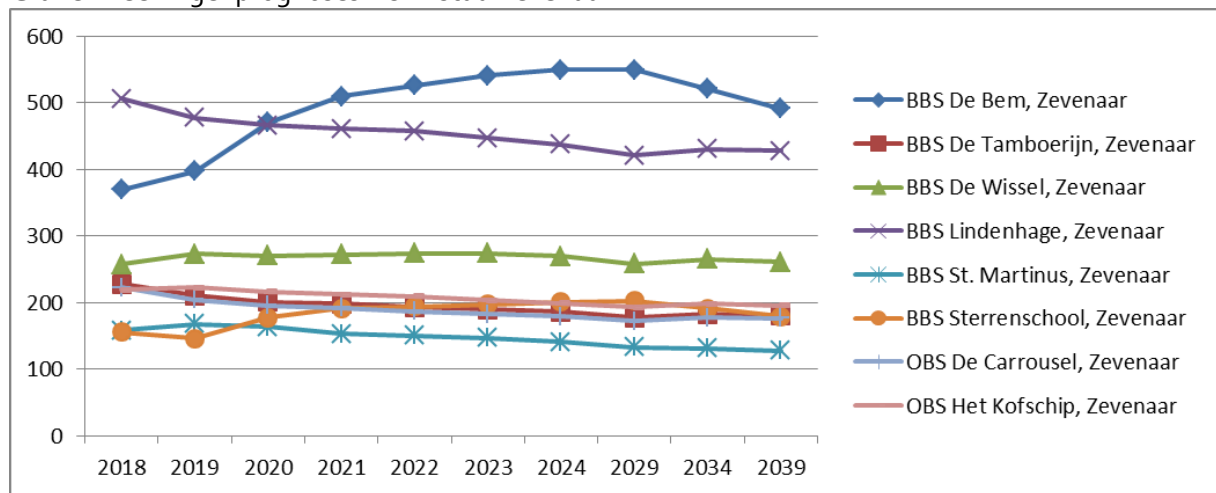
2. Primair onderwijs

In de gemeente Zevenaar zijn 15 PO-scholen actief op 18 locaties. De Carrousel heeft 2 locaties in de kern Zevenaar. De Tragellijn kent nu zowel de locatie in Lobith als in Spijk (St. Willibrordusschool). Het schoolbestuur heeft besloten de locatie in Spijk met ingang van 2020/2021 te sluiten. De ds. Jonkersschool in Lathum is gefuseerd met basisschool de Wiekslag in Duiven en komt daarom in onderstaande overzichten niet voor.

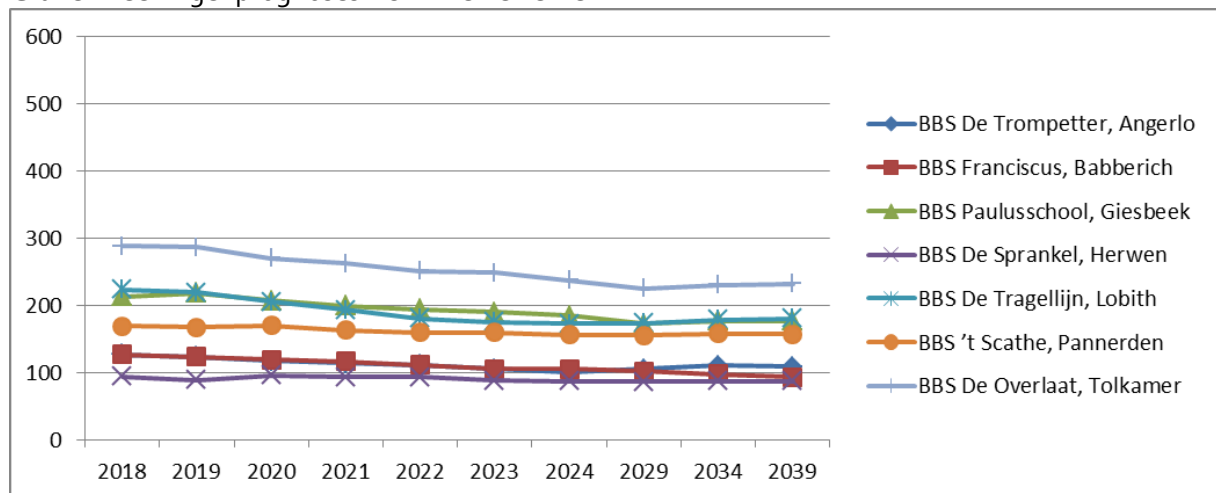
3.1 Leerlingenprognoses

Als uitgangspunt voor het IHP 2020-2036 is door Bureau Pronexus in 2019 (met gebruikmaking van de teldatumgegevens 1 oktober 2018) een nieuwe leerlingenprognose opgesteld voor de periode 2019-2039. Deze prognose voldoet aan de gestelde criteria uit de Verordening Voorzieningen Huisvesting Onderwijs. Deze meest actuele prognose gebruiken we als uitgangspunt voor het IHP 2020-2036.

Grafiek- leerlingenprognoses PO in stad Zevenaar

Grafiek- leerlingenprognoses PO in kleine kernen

Naam school	Historie		Prognose							
	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2029	2034	2039
De Trompetter, Angerlo	127	123	117	114	111	105	101	105	110	109
De Tragellijn, Lobith	223	219	205	193	180	175	172	173	178	180
Franciscus, Babberich	127	123	119	116	111	105	105	102	97	93
De Overlaat, Tolkamer	288	286	270	262	251	248	237	225	230	232
Sprankel, Herwen	94	89	96	93	93	88	87	86	87	87
St. Martinus, Zevenaar	158	168	163	153	150	147	141	133	131	128
Paulusschool, Giesbeek	213	218	207	199	194	190	184	172	177	177
't Scathe, Pannerden	169	167	170	163	159	159	156	155	158	157
Lindhage, Zevenaar	506	477	466	461	457	447	437	421	430	428
De Wissel, Zevenaar	257	273	270	272	274	274	269	258	265	261
De Tamboerijn, Zevenaar	228	210	201	198	193	189	186	177	182	180
't Kofschip, Zevenaar	219	222	216	212	209	203	199	193	198	195
De Carrousel, Zevenaar	222	204	195	192	187	182	179	172	177	176
De Bem, Zevenaar	369	397	470	509	526	541	549	549	521	491
Sterrenschool, Zevenaar	155	146	177	191	194	197	201	202	191	179
Totaal	3355	3322	3342	3328	3290	3250	3204	3122	3132	3073

Enkele analyses naar aanleiding van de bovengenoemde prognosecijfers:

- Ten opzichte van de teldatum 1 oktober 2017 is het aantal leerlingen per 1 oktober 2018 met 80 gedaald (in feitelijke zin 40 leerlingen, aangezien de leerlingen van de BBS Ds. Jonkers te Lathum, in bestuurlijke zin een onderdeel zijn van BBS 'De Wiekslag' te Duiven);
- Op lange termijn wordt verwacht dat er ca. 250 leerlingen minder naar het PO in de gemeente Zevenaar gaan ten opzichte van het huidige niveau;

3.2 Ruimtebehoefte

De berekening van de onderstaande huisvestingsbehoefte van de basisscholen in Zevenaar een basisschool is gebaseerd op de modelverordening van de VNG. De bepaling van de huidige vloeroppervlakte is gebaseerd op het 'Vlekkenplan-Zevenaar' d.d. 2014 alsmede de Onderwijsscan-Rijnwaarden d.d. 2017.

Naam school	Huidige oppervlakte gebouw in m2 (excl. Gym en KDV ruimten, incl. nevenruimten)	Genormeerde oppervlakte op basis van leerlingenaantal 2018	Genormeerde oppervlakte op Basis van prognose 2034	Overmaat ¹ in 2018 in m2	Overmaat ⁶ in 2034 in m2
De Trompetter, Angerlo	1.135	789	753	346	382
De Tragellijn, Lobith	1.750	1.266	1.184	484	566
Franciscus, Babberich	1.191	799	688	392	503
De Overlaat, Tolkamer	2.000	1.533	1.276	467	724
Sprankel, Herwen	831	683	638	148	193
St. Martinus, Zevenaar	1.136	1.020	859	116	277
Paulusschool, Giesbeek	1.807	1.241	1.090	566	717
't Scathe, Pannerden	2.610	1.055	995	1.555	1.610
Lindhage, Zevenaar	2.996	2.544	2.363	452	633
De Wissel, Zevenaar	1.176	1.558	1.533	-382	-357
De Tamboerijn, Zevenaar	1.625	1.211	1.115	414	510
't Kofschip, Zevenaar	980	1.286	1.196	-306	-216
De Carrousel, Zevenaar	2.393	1.239	-	-	-
De Bem, Zevenaar	2.505	2.564	2.821	-59	-616
Sterrenschool, Zevenaar	1.140	1.090	1.161	50	-21
Totaal overmaat				4.243	5.998

¹ Op basis van de genormeerde oppervlakte

Kleine kernen				4.074	4.972
Stad Zevenaar				169	1.026
Totaal overmaat				4.243	5.998

Noot 1: Lindenhage: het huidige bvo is onderverdeeld in 1818 m2 bestaande bouw en 1178 m2 noodunits op Platanenlaan.

Na uitbreiding in 2020 van Lindenhage en 't Kofschip is de nieuwe bvo 2800 m2 + 1580 m2 = 4380 m2. De uitbreiding bestaat uit 952 m2 voor onderwijs, 250 m2 voor kinderopvang, 250 m2 om leerlingengroei op te vangen en 128 m2 bonus.

Noot 2: Tamboerijn: inclusief 250 m2 van de noodunits.

Noot 3: De Carrousel: het huidige bvo is onderverdeeld in 1123 m2 op de Kardinaal de Jongstraat en 1270 m2 op de Bizetstraat. Nadat uitbreiding op de Kardinaal de Jongstraat heeft plaatsgevonden, vervallen de vierkante meters van de Bizetstraat voor de basisschool de Carrousel.

Noot 4: De Bem: inclusief de 319 m2 van de noodunits.

Noot 5: de onderwijslocaties 'Ds Jonkers' in Lathum, alsmede 'Willibrordus' in Spijk, zijn niet in bovenstaand overzicht opgenomen. De locatie Willibrordus in Spijk sluit haar deuren per augustus 2020. De locatie Ds Jonkers sluit per augustus 2021.

3.3 Conclusies primair onderwijs

1. De krimp van het leerlingenaantal op de basisscholen in de gemeente Zevenaar zet door;
2. In de stad Zevenaar is sprake van krimp maar is het beeld gevarieerd. Sommige scholen groeien en anderen krimpen;
3. Voor wat betreft de kleine kernen is er voor alle scholen sprake van leegstand. In combinatie met verder doorgaande krimp en leefbaarheid blijft dit de komende jaren een punt van aandacht voor schoolbesturen en gemeente.

4. Speciaal basisonderwijs

4.1 Leerlingenprognose en ruimtebehoefte

In de gemeente Zevenaar staat de school voor speciaal basisonderwijs (SBO) 'De Schilderspoort'. Het is een regionale voorziening die voortkomt uit de fusie van de voormalige school voor leer- en opvoedingsmoeilijkheden en de school voor moeilijk lerende kinderen.

Op basis van de door deze school gehanteerde leerlingenprognose, kan - op basis van de verordening voorzieningen huisvesting onderwijs -, de noodzakelijke huisvesting als volgt worden bepaald:

Naam school	Historie									
	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2029	2034
SBO De Schilderspoort	239	234	231	228	226	224	221	221	222	150
Huidige oppervlakte gebouw in m ²	Genormeerde oppervlakte op basis van leerlingenaantal 2018		Genormeerde oppervlakte op basis van prognose 2032		Overmaat in 2018 in m ²			Overmaat in 2032 in m ²		
	3400	2007		1393		1874			1526	

In tegenstelling tot wat bovenstaande cijfers suggereren is het hele gebouw wel in gebruik. Het Samenwerkingsverband (SWV) de Liemers PO en het Samenwerkingsverband de Liemers VO is er gehuisvest en enkele lokalen worden gebruikt door Taalplein en Leerplein ten behoeve van leerlingen uit beide Samenwerkingsverbanden.

4.2 Samenwerkingsverbanden de Liemers PO en VO

Sinds 1 augustus 2014, de start van de Wet Passend Onderwijs, werken de medewerkers van het SWV de Liemers VO op dezelfde locatie als het SWV de Liemers PO. Dit zorgt voor een intensief contact tussen beide samenwerkingsverbanden. Zij zetten zich in voor de leerlingen en hun ouders van de gemeenten Westervoort, Duiven, Zevenaar en Montferland.

Passend onderwijs beoogt dat zo veel mogelijk leerlingen regulier onderwijs kunnen volgen. Want zo worden ze het best voorbereid op een vervolgonderwijs en doen ze zo goed mogelijk mee in de samenleving. Kinderen die het echt nodig hebben, kunnen naar het speciaal onderwijs.

Binnen beide samenwerkingsverbanden De Liemers werken leerkrachten, intern begeleiders, directeurs, bestuurders en vele anderen aan een centrale opdracht: zorg dragen voor een afgestemd aanbod van activiteiten en faciliteiten waardoor elke leerling een optimale ontwikkeling kan doormaken. Het onderwijs moet passend zijn en afgestemd op de leerling.

4.3 Conclusies speciaal basisonderwijs:

1. Zoals in hoofdstuk 1 aangegeven: SBO 'De Schilderspoort' werkt in 2020 een notitie uit voor wat betreft het Passend Onderwijs in 'De Liemers' en de gevolgen voor huisvesting.
2. Gebouw-technisch zijn voor het gebouw van 'De Schilderspoort' tijdens deze IHP-periode geen investeringen te verwachten.

5. Voortgezet onderwijs

5.1 Gemeenschappelijke Regeling

Met de gemeenten Duiven en Montferland werken we samen in de Gemeenschappelijke Regeling Huisvesting Voortgezet Onderwijs in de Liemers (GRHVOL). De GRHVOL zetelt in de gemeente Zevenaar. De portefeuillehouder Onderwijs van de gemeente Zevenaar is hiervan voorzitter. De gemeente Zevenaar levert ook de secretaris. De GRHVOL bestaat sinds 1995 voortvloeiend op de decentralisatie van de bekostiging van onderwijshuisvesting van Rijk naar gemeenten (1997). De regeling is in 2006 aangepast vanwege de overheveling van aanpassingen/onderhoud naar de schoolbesturen VO (2005).

De GRHVOL staat onder repressief toezicht van de Provincie Gelderland. De kosten worden naar rato van het aantal leerlingen verdeeld tussen de drie deelnemende gemeenten. In de begroting van 2019 van de GRHVOL is een bedrag per leerling opgenomen van € 395,76.

In verband met de gewijzigde Wet Gemeenschappelijk Regeling (WGR) per januari 2015 gaan we de GRHVOL actualiseren. De WGR geeft o.a. aan dat de rol van de raad dient te wijzigen in deze gemeenschappelijke regeling. De actualisatie staat gepland voor 2020/2021. Ook willen we vanaf 2020/2021 gaan werken met een meerjarenbegroting. In 2019 zijn we begonnen met de voorbereidingen.

5.2 Locaties Voortgezet Onderwijs in de Liemers

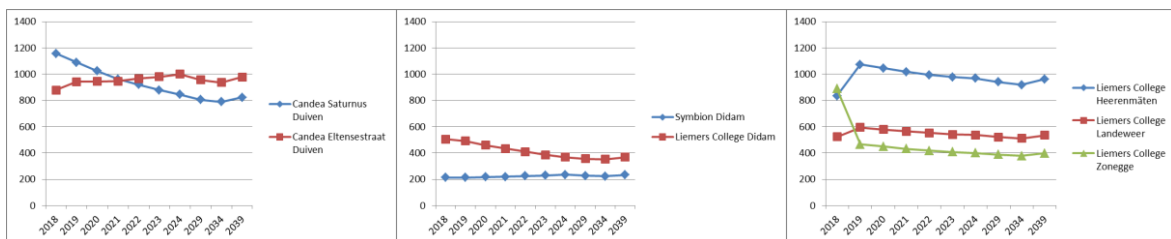
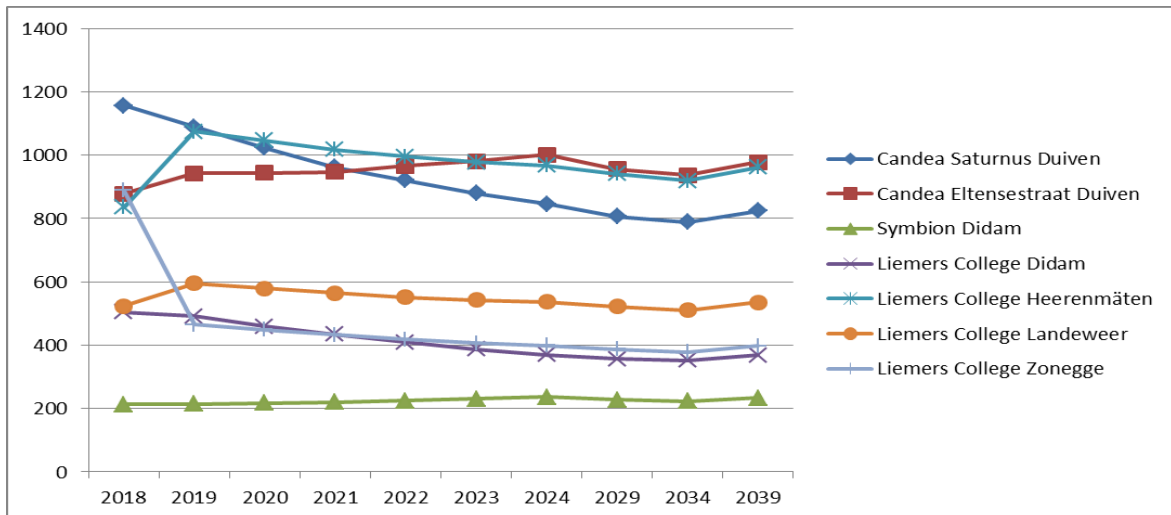
Het Voortgezet Onderwijs bestaat in de gemeente Zevenaar uit drie locaties van het Liemers College met onderwijs op verschillende niveaus. Daarnaast heeft het Liemers College een nevenvestiging in Didam (Montferland). Quadraam, met het hoofdkantoor in Duiven, is het schoolbestuur waarmee de GRHVOL regelmatig ambtelijk en bestuurlijk overlegt. Quadraam heeft scholen in Arnhem, de Betuwe en de Liemers.

In het algemeen hebben de Liemers te maken met krimp. Zo heeft ook het Liemers College in Zevenaar hiermee te maken. Met het Strategisch Huisvestingsplan 2019 biedt Quadraam inzicht in de normatieve leegstand van alle gebouwen en maakt strategische keuzes voor de bezetting en positionering van de verschillende locaties en onderwijsaanbod. De verschillende leerlingprognoses worden regelmatig naast de daadwerkelijke aantallen en aanmeldingen gelegd om de ontwikkelingen in het aantal leerlingen te duiden en hierop in te kunnen springen.

5.3 Leerlingenprognoses

Onderstaande grafieken en tabel (2019) laten zien hoe de leerlingenaantallen zich mogelijk zullen gaan ontwikkelen. Het leerlingenaantal op 1 oktober 2018 is weergegeven onder het jaar 2019. De prognose is opgesteld door Pronexus en voldoet aan de gestelde criteria in de Verordening.

Grafiek- leerlingenprognoses VO Duiven, Montferland en Zevenaar

Locatie	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2029	2034	2039
Candea Saturnus Duiven	1157	1089	1023	962	921	879	846	806	789	824
Candea Eltensestraat Duiven	878	943	944	947	966	980	1001	956	937	978
Symbion Didam	213	214	217	220	225	230	236	228	223	234
Liemers College Didam	505	491	459	434	410	387	369	357	352	368
Liemers College Heerenmäten	836	1074	1046	1018	995	978	968	941	919	962
Liemers College Landeweer	523	595	579	564	552	542	537	522	511	535
Liemers College Zonegge	889	465	449	432	418	407	399	388	379	397
Subtotaal Zevenaar	2248	2134	2074	2014	1965	1927	1904	1851	1809	1894
Vershil Zevenaar t.o.v. 2018		-114	-174	-234	-283	-321	-344	-397	-439	-354
Totaal	5001	4871	4717	4577	4487	4403	4356	4198	4110	4298
Vershil t.o.v. 2018		-130	-284	-424	-514	-598	-645	-803	-891	-703

Conclusie n.a.v. de leerlingenprognoses: Over het algemeen is er sprake van krimp in het aantal leerlingen in de Liemers. Op de lange termijn lijkt het wel weer aan te trekken, maar dat is over een 20 jaar. Het aandeel in de krimp van leerlingen dat in de Zevenaar naar het Voortgezet Onderwijs gaat is flink: dat varieert van 87% in 2019 (telling 1 oktober 2018) tot 53% in 2024.

5.4 Conclusies voortgezet onderwijs

1. Afhankelijk van de keuzes die in de gemeenschappelijke regeling gemaakt worden over de wenselijke onderwijskundige ontwikkelingen en het vertalen van deze ontwikkelingen in een meerjarenbegroting, kan het ruimtelijke en financiële effect concreet worden gemaakt;
2. Tevens dienen er keuzes te worden gemaakt met betrekking tot de krimp van het leerlingenaantal binnen 'De Liemers', in relatie tot het wel/niet openhouden van locatie Zonegge;
3. In 2019-2020 zullen deze keuzes binnen de gemeenschappelijke regeling worden gemaakt;
4. Kortom: op dit moment is nog onvoldoende inzichtelijk wat het toekomstbeeld-voortgezet onderwijs aan investeringen voor de participerende gemeenten met zich mee brengt; In 2019 worden voorbereidingen getroffen om een meerjarenbegroting op te stellen voor de Gemeenschappelijke Regeling.

6. Activiteitenplanning

In onderstaande tabel vindt u de activiteitenplanning voor de eerstkomende vier jaren: 2020 t/m 2023.

	Wat	Wanneer
1	Harmonisatie 'Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs gemeente Zevenaar' + Verordening materiele financiële gelijkstelling Zevenaar	2019
2	Uitbreiding De Carrousel/De Maatjes	2019-2020
5	Aanvraag capaciteit 7 groepen de Bem	2019-2020
4	Thema 'doordecentralisatie' nader onderzoeken	2019-2020-2021
6	Aanvraag eerste inrichting olp en meubilair 2 groepen de Bem	2020
7	Aanvraag eerste inrichting olp en meubilair 1 groep de Wissel	2020
8	Aanvraag tijdelijk gymvervoer Lindenhage & 't Kofschip 2020	2020
9	Haalbaarheidsstudie 'scholen en/of sportvoorziening op Vestersbos'	2020
10	Ingebruikname locatie 'Platanenlaan' (Lindenhage/Kofschip)	2020
11	Buitengebruikstelling onderwijslocatie Spijk (St. Willibrordus)	2020
12	Beleid Medegebruik en Verhuur (in samenhang met Integraal Accommodatieplan – IAP)	2020
13	Eigendomsoverdracht schoolgebouwen voor zover van toepassing	2020-2021
14	Actualisatie Gemeenschappelijke Regeling Huisvesting Voortgezet Onderwijs (GRHVOL)	2020-2021
15	Visie-ontwikkeling v.w.b. huisvesting voortgezet onderwijs	2020-2021-2022
16	Gemeentelijke rol m.b.t. IKC-ontwikkeling nader onderzoeken	2020-2021-2022
17	Visie-ontwikkeling v.w.b. 'verduurzaming huisvesting onderwijs'	2020-2021-2022
18	Notitie Passend Onderwijs en huisvesting	2020-2021-2022

7. Investeringsoverzicht 2020-2023

In onderstaande tabel vindt u de verwachte financiële investeringen voor de komende vier jaren: 2020 t/ m 2023.

	Naam onderwijsinstelling t.b.v. school	Investering
1	Harmonisatie 'Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs gemeente Zevenaar' + Verordening materiele financiële gelijkstelling Zevenaar	Budgettair effect 40 % norm komt uitsluitend tot uitdrukking bij de nieuwbouwplannen voor de stad Zevenaar. Inclusieve ramingen van die orde van grootte zijn vanwege het principe 'zorgvuldig boekhouden' verwerkt in de Kadernota 2018.
2	Aanvraag renovatie BBS Overlaat, ihkv programma 2020	Aanvraag is geen voorziening in de huisvesting. Mede in verband met bezuinigingen plaatsing op Overzicht-2020.
3	Aanvraag capaciteit 7 groepen de Bem voor programma 2020	Geraamd budget ad € 4.100.000,00 (incl. 40%-norm) dient nog door Raad beschikbaar gesteld te worden in 2019.
4	Aanvraag tijdelijke huisvesting de Bem voor programma 2020	Huisvestingscapaciteit de Bem wordt in groter verband (zie 3) onderzocht. Deze aanvraag plaatsen op overzicht 2020.
5	Aanvraag eerste inrichting onderwijsleerpakket en meubilair 2 groepen de Bem voor programma 2020	€ 29.231,00 Verwerkt in kadernota 2019 Plaatsen op programma 2020
6	Aanvraag eerste inrichting onderwijsleerpakket en meubilair 1 groep de Wissel voor programma 2020	€ 14.615,00 Verwerkt in kadernota 2019 Plaatsen op programma 2020
7	Aanvraag tijdelijk gymvervoer Lindenhage & 't Kofschip voor programma 2020	€ 20.000,00 Verwerkt in kadernota 2019
8	Ontwikkeling huisvestingsvisie VO	Geraamd budget ad € 784.000,00 in kadernota 2018 wordt meegenomen in de meerjarenbegroting van de GRHVOL . Het budgettair effect van de toekomstige herallocatie-opgave-VO, is nog niet bekend. Deze wordt meegenomen in de meerjarenbegroting .
9	Uitbreiding De Carrousel/De Maatjes Voor programma 2019	Geraamd budget ad € 1.626.000,00 (incl. 40%-norm) in kadernota 2018 dient nog door Raad beschikbaar gesteld te worden in 2019.

10	Haalbaarheidsstudie 'scholen op Vestersbos' (Wissel en Tamboerijn) voor programma 2020	<p>Raming voor nieuwbouw Wissel + Tamboerijn € 5.852.000,00 (incl. 40%-norm) en € 25.000,00 opgenomen in de Kadernota 2018.</p> <p>In eerste instantie is € 25.000,00 nodig in 2020 voor het uitvoeren van de haalbaarheidsstudie voor de twee basisscholen met/zonder een sportvoorziening en in combinatie met woningbouw op deze locatie. Indexering 2019 is verwerkt in Kadernota 2019.</p> <p>Afhankelijk van het resultaat van de haalbaarheidsstudie zal de raad worden gevraagd een uitvoeringsbudget beschikbaar te stellen.</p>
----	--	---

8. Tenslotte

In het inleidende hoofdstuk hebben we onze gezamenlijke doelen en visie van dit IHP benoemd. We hebben vervolgens in beeld gebracht welke thematiek op landelijk c.q. regionaal niveau speelt en welk effect dit heeft op de onderwijshuisvesting in de gemeente Zevenaar.

Voor het PO, het SBO en het VO zijn de geprognostiseerde leerlingenaantallen als uitgangspunt genomen voor de berekening van de ruimtebehoefte van de scholen in de gemeente Zevenaar. Hieruit zijn een aantal aandachtspunten naar voren gekomen. In het activiteiten- en investeringsoverzicht hebben we aangegeven op welke manier we daar in de komende jaren aan willen werken.

In dit laatste hoofdstuk belichten we enkele randvoorwaarden die van belang zijn voor de uitvoering van dit IHP.

8.1 Bezuinigingen

De gemeente Zevenaar heeft op onderwijsterrein een regionale functie in 'De Liemers', en daarmee ook een aanzienlijke opgave op het terrein van onderwijshuisvesting. Mede gelet op de bezuinigingsopgave waar de gemeente Zevenaar nu voor staat, betekent dit dat de gemeente Zevenaar haar ambities op het terrein van onderwijs, en die zijn er zeker, moet prioriteren. Deze prioritering ziet u dan ook terug in de activiteitenplanning en in de beschreven thema's.

8.2 Accommodatiebeleid

De gemeente Zevenaar is een Integraal Accommodatiebeleid (IAP) aan het voorbereiden voor het gemeentelijk vastgoed. Uiteraard zijn er overeenkomsten maar ook verschillen met het IHP. Voor het IAP is het bijvoorbeeld niet wettelijk verplicht om met de schoolbesturen OOGO te voeren. Bovendien is het eigendom van de gebouwen in het IAP helder: dat ligt bij de gemeente. Bij schoolgebouwen ligt dit anders en dat heeft gevolgen voor de verdeling van de verantwoordelijkheden in beheer en exploitatie van de gebouwen. De inzet is dat beide plannen elkaar versterken en aanvullen waar het gaat om gemeentelijk vastgoed en onderwijsgebouwen. Voor beide plannen geldt eveneens dat het wenselijk is om eens per vier jaar deze te actualiseren.

8.3 Samenwerking partners

In de gemeente Zevenaar realiseren we ons dat het van belang is dat gemeente, schoolbesturen en kinderopvangorganisaties gezamenlijk optrekken in het voltooien van deze huisvestingsambitie voor de jaren 2020-2023. De kinderopvangorganisaties zijn vanaf de start van het jaar 2019 uitgenodigd deel te nemen aan het vierjaarlijkse huisvestingsoverleg met de portefeuillehouder. Dit schoolbestuurlijk overleg vindt telkens op een andere locatie in Zevenaar plaats zodat partners in de huisvesting elkaars locaties beter leren kennen. Ook heeft de portefeuillehouder in de eerste helft van 2019 werkbezoeken afgelegd aan een aantal scholen en kinderopvangorganisaties.

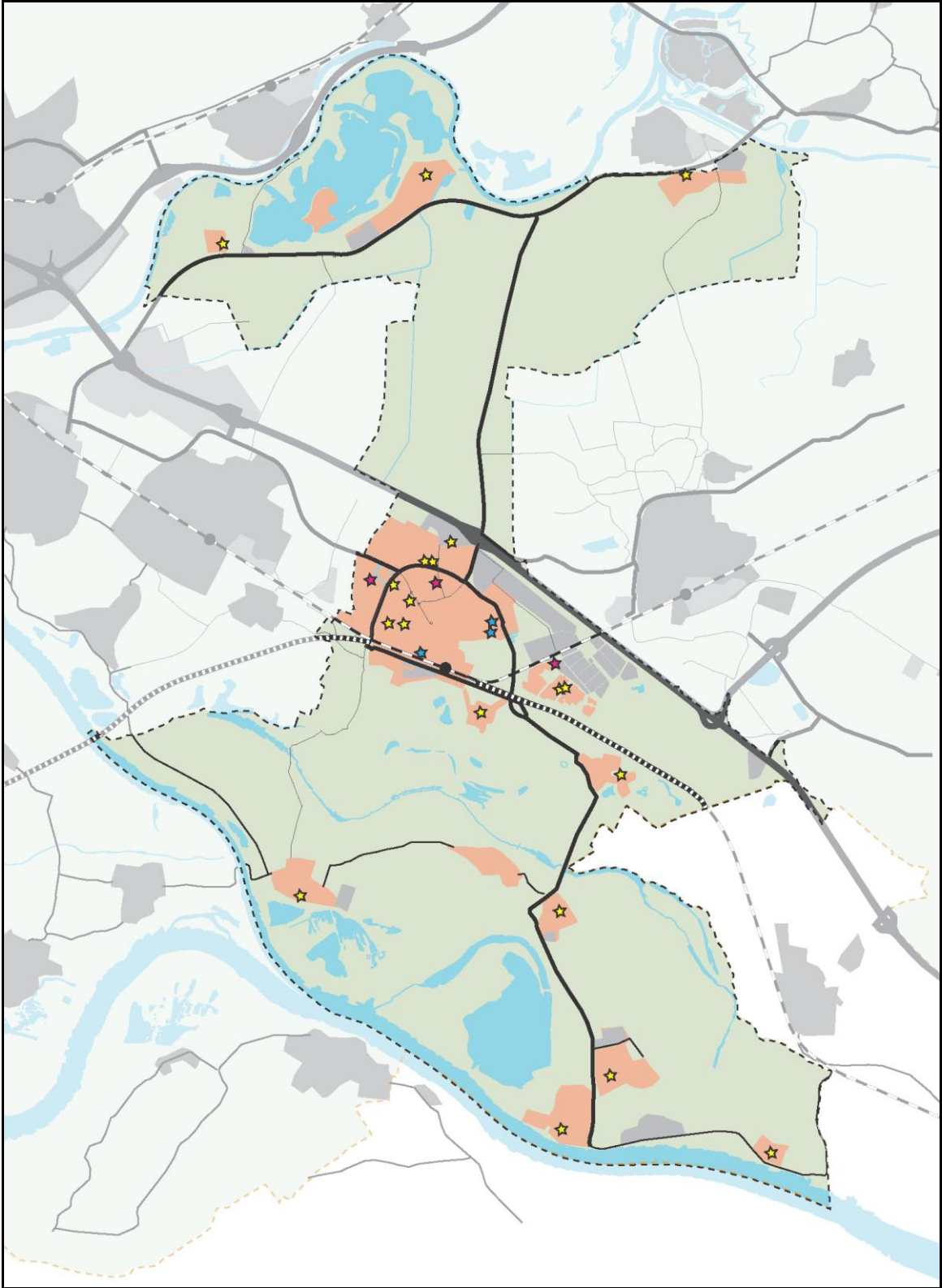
Binnen de GRHVOL werken we samen met de gemeenten Duiven en Montferland. De ontwikkelingen in de komende jaren zijn van belang voor de toekomst van het VO in de regio de Liemers. Het bestuurlijk overleg vindt afwisselend plaats in de drie gemeenten. Het schoolbestuur Quadraam schuift eveneens op bestuurlijk niveau aan bij deze overleggen. Deze constructieve samenwerking willen wij continueren.

Met partners voor het bewegingsonderwijs in de gemeente is het van belang om goede afspraken te hebben en te houden, zodat de leerlingen veilig en gezond blijven bewegen.

8.4 Wetgeving

Wijzigingen in de wetgeving met betrekking tot onderwijs (WPO, WEC, WVO), nieuwbouw (BENG-normen) en bestaande bouw (verduurzaming) hebben mogelijk invloed op het uitvoeren van dit IHP en de middelen die daarvoor benodigd zijn. Enkelen daarvan kunnen wij voorzien (zie hoofdstuk 2), anderen niet. Hiervoor onderhouden wij contacten met o.a. de VNG.

Bijlage I: Overzichtskaart onderwijslocaties Zevenaar

Geel: PO/SBO
Rood: VO
Blauw: tijdelijk en/of te ontwikkelen

Bijlage II: Informatie per school

In deze bijlage vindt u per school een overzicht van enkele basisgegevens, de leerlingenprognoses in relatie tot de ruimtebehoefte en specifieke ontwikkelingen en bijzonderheden van de school.

Basisgegevens PO/SBO

Gebouwgegevens	Hoofdgebouw , nevenvestiging of dependance van de school
Adres	Het fysieke adres
Brin-nummer	Identificatienummer van de school in de BasisRegistratie Instellingen (BRIN)
Bouwjaar	Het jaar waarin het gebouw is gebouwd
Bouwaard	Permanent (P) of Tijdelijk (T)
Bvo	Bruto vloer oppervlak (in vierkante meters)
Aantal lokalen	Aantal leslokalen, speel lokalen en andere ruimtes (indien van toepassing)
Bewegingsonderwijs	De gymzaal waarin de leerlingen vanaf groep 4 bewegingsonderwijs volgen
Energielabel	Het energielabel bij het niveau van energiegebruik en het jaar waarin dit label is afgegeven (voor zover bekend). Label A geeft aan dat een gebouw minder energie verbruikt dan achtereenvolgens B, C, D, E, F en G.

Leerlingenprognoses in relatie tot ruimtebehoefte

Voor alle scholen in het primair onderwijs is een actuele leerlingenprognose (Pronexus, 2019). De prognose geeft de verwachte ontwikkeling van de leerlingaantallen aan. Ze houdt hierbij rekening met woningbouwplannen in de gemeente. De prognoses voldoen aan de gestelde criteria in de Verordening Voorzieningen Huisvesting Onderwijs.

Hieraan gekoppeld is het aantal vierkante meters waaraan dit aantal leerlingen behoefte heeft (eveneens volgens dezelfde verordening). In de tabel kunt u zien of er de komende 4 jaren een tekort of juist een overmaat aan ruimte bestaat bij de desbetreffende school.

Ontwikkelingen

Tijdens de rondgang langs de scholen (in 2018) hebben de directeuren verteld over hun onderwijskundige plannen en de samenwerking met bijvoorbeeld kinderopvangorganisaties en andere partners. In deze paragraaf vindt u hiervan een korte samenvatting.

Belangrijk om hierbij te vermelden is dat de inhoud van deze paragraaf een dynamisch geheel vormt en zeker niet compleet is. Zo zijn een aantal gegevens niet opgenomen die wel van belang zijn in de afwegingen voor wat betreft het gebruik van het gebouw, zoals de technische staat, de economische waarde, arbo-technische oordeel.

In het licht van de ambities op duurzaamheid willen we graag weten hoe duurzaam een gebouw is en welke acties we in de toekomst ondernemen. De gemeente heeft moeten constateren dat we slechts van een deel van de schoolgebouwen een energielabel hebben en dat dit label na 10 jaar inmiddels verjaard is.

Basisgegevens VO scholen

Per locatie vindt u hier het overzicht van het onderwijsniveau, aantal leerlingen, bouwjaar, normatieve leegstand, bewegingsonderwijs, geschiktheid gebouw en de ontwikkelingen.

1. Kindcentrum De Trompetter

Ligging school: Deze basisschool is gelegen in de kern Angerlo, in het noordoosten van de gemeente Zevenaar.

Schoolbestuur: LiemersNovum

Gebouwgegevens	Hoofdgebouw
Adres	Prinses Margrietlaan 8, 6986 AT Angerlo
Brin-nummer	ooDW
Bouwjaar	1973
Bouwaard	P
Bvo	1135 m2
Aantal lokalen	9 (waarvan 1 hobbylokaal en 2 lokalen leegstand)
Bewegingsonderwijs	Gymzaal Angerlo (aansluitend)
Energie label (jaar)	B (2008)

Leerlingenprognose in relatie tot ruimtebehoefte

Jaar	2019	2020	2021	2022	2023
leerlingen	123	117	114	111	105
Bvo	819	789	773	758	728
Tekort/overmaat	+316	+346	+362	+377	+407

Ontwikkelingen

De school wil zich graag verder ontwikkelen als kindcentrum, met bibliotheek en naschoolse activiteiten zoals muziekvereniging, sportverenigingen en jeugdwerk.

De leerlingen van de Trompetter komen voor een steeds groter deel uit de aanliggende wijk in Doesburg. Ouders van deze leerlingen kiezen voor de Trompetter, deels omdat zij zelf uit Angerlo afkomstig zijn en deels omdat het kleinschalige van de school hen aanspreekt.

Kinderopvang Puck & Co is in voorjaar 2019 vertrokken uit het pand. De kinderopvang in Angerlo wordt nu gedaan door Villa Pip. Villa Pip is gelegen aan de overkant van de straat en de mogelijkheden voor intensievere samenwerking worden onderzocht.

2. Paulusschool

Ligging school: De R.K. Paulusschool ligt in de kern Giesbeek, in het noorden van de gemeente Zevenaar.

Schoolbestuur: Katholieke Onderwijsstichting Giesbeek-Lathum e.o.

Gebouwgegevens	Hoofgebouw, onderdeel van 'Kulturhus de Brede Blik'
Adres	Kerkstraat 68, 6987 AD Giesbeek
Brin-nummer	06TK
Bouwjaar	2003
Bouwaard	P
Bvo	1807 m2
Aantal lokalen	12 (waarvan 3 lokalen leegstand) + 1 speellokaal
Bewegingsonderwijs	Gymzaal Panoven in Giesbeek
Energie label (jaartal)	A (2008)

Leerlingenprognose in relatie tot ruimtebehoefte

Jaar	2019	2020	2021	2022	2023
leerlingen	218	207	199	194	190
Bvo	1297	1241	1201	1176	1156
Tekort/overmaat	+510	+566	+606	+631	+651

Ontwikkelingen

De school zit in een prachtig bedrijfsverzamelgebouw Kulturhus de Brede Blik, samen met het consultatiebureau, de bibliotheek, de culturele zaal, de logopediste, de kinderdietiste. Op dit moment zit de school ruim in z'n jasje. Het is mogelijk dat in de toekomst een deel van de leerlingen uit Lathum naar Giesbeek komen op het moment dat de Ds. Jonkersschool de deuren sluit.

De extra ruimte wordt deels verhuurd (2 lokalen aan DKK Gelderland) en deels gebruikt (1 lokaal) door de school o.a. als technieklokaal.

3. Ds. Jonkersschool

Ligging school: De Ds. Jonkersschool ligt in de kern Lathum, in het noordwesten van de gemeente Zevenaar. De school deelt het brin-nummer met basisschool de Wiekslag in Duiven.

Schoolbestuur: LiemersNovum

Gebouwgegevens	Hoofdgebouw
Adres	Kerkstraat 1, 6988 AA Lathum
Brin-nummer	Basisschool De Wiekslag in Duiven
Bouwjaar	1950
Bouwaard	P
Bvo	572 m2
Aantal lokalen	4 lokalen in gebruik
Bewegingsonderwijs	Gymzaal Panoven in Giesbeek
Energie label (jaar)	C (2009)

Leerlingenprognose in relatie tot ruimtebehoefte

Jaar	2019	2020	2021	2022	2023
leerlingen	0 (40+)	0 (40+)	0	0	0
Bvo	0	0	0	0	0
Tekort/overmaat			+572	+572	+572

Ontwikkelingen

De school sluit haar deuren per augustus 2021. Op termijn is een dergelijke kleine school niet vol te houden. De kinderopvang heeft besloten in de zomer van 2019 deze locatie te sluiten omdat er geen kinderen meer zijn die er gebruik van willen maken.

Er is een actieve vereniging 'Stichting Vrienden van de Lathumse school'.

4. De Tragellijn

Ligging school: De Tragellijn is gelegen in de kern Lobith in het zuiden van de gemeente Zevenaar. De St. Willibrordusschool deelt hetzelfde brin-nummer. De St. Willibrordus is gelegen in de kern Spijk in het zuidoosten van de gemeente Zevenaar.

Schoolbestuur: LiemersNovum

Gebouwgegevens	Hoofdgebouw
Adres	Graaf Ottoweg 91, 6915 VT Lobith
Brin-nummer	03QQ
Bouwjaar	1974
Bouwaard	P
Bvo	1750 m ² / BAG 1947 m ²
Aantal lokalen	11 (2 lokalen leegstand) / geen speellokaal
Bewegingsonderwijs	Gymzaal de Tragellijn
Energie label (jaar)	onbekend

Leerlingenprognose in relatie tot ruimtebehoefte

Jaar	2019	2020	2021	2022	2023
leerlingen	219	205	193	180	175
Bvo	1312	1266	1226	1179	1169
Tekort/overmaat	+438	+484	+524	+571	+581

Noot 1: Tekort/overmaat is aangegeven exclusief de beschikbare ruimte in Willibrordus.

St. Willibrordus

Gebouwgegevens	Dependance
Adres	Willibrordusweg 1, 6917 AM Spijk
Brin-nummer	Basisschool deTragellijn in Lobith
Bouwjaar	1950 gerenoveerd
Bouwaard	P
Bvo	BAG 391 m2
Aantal lokalen	3 lokalen en 1 gemeenschapsruimte (geen speellokaal)
Bewegingsonderwijs	Dorpshuis 'de Spieker'
Energie label (jaar)	onbekend

Ontwikkelingen

De Tragellijn heeft een taalklas met ongeveer 20 leerlingen uit Lobith, Pannerden en Spijk. De wens van de school is om breder door te ontwikkelen: Huiswerkklas, sociaal team, orthopedagoge, Logopedie, NT2 onderwijs, Muziekschool.

Het gebouw van de Tragellijn is de komende jaren toe aan vervangende nieuwbouw. Deze wensen worden meegenomen in een haalbaarheidsonderzoek voor alle kleine kernen van Zevenaar.

Met ingang van het schooljaar 2019/2020 gaan de leerlingen van groepen 7 en 8 naar de Tragellijn in Lobith. Het schoolbestuur is voornemens de school definitief te sluiten met ingang van het schooljaar 2020/2021. Op dit moment zijn er ongeveer 35 leerlingen in Spijk (?).

De verwachting is dat de leerlingen zich bij opheffing verdelen over De Tragellijn in Lobith en de Overlaat in Tolkamer.

Een onderzoek naar het toekomstige gebruik van dit gebouw in Spijk is noodzakelijk in het kader van de leefbaarheid.

5. Daltonschool de Overlaat

Ligging school: Daltonschool de Overlaat is gelegen in de kern Tolkamer in het zuiden van de gemeente Zevenaar.

Schoolbestuur: Stichting Algemeen Basisonderwijs Rijnwaarden

Gebouwgegevens	Hoofdgebouw
Adres	Het Laantje 2, 6916 CD Tolkamer
Brin-nummer	04LX
Bouwjaar	1984
Bouwaard	P
Bvo	2000 m2
Aantal lokalen	10
Bewegingsonderwijs	Gymzaal de Overlaat
Energie label (jaar)	onbekend

Leerlingenprognose in relatie tot ruimtebehoefte

Jaar	2019	2020	2021	2022	2023
leerlingen	286	270	262	251	248
Bvo	1639	1533	1473	1402	1367
Tekort/overmaat	+361	+467	+527	+598	+633

Ontwikkelingen

Daltonschool de Overlaat zet in op het doorontwikkelen naar een breed kindcentrum 0-12 jaar, in verbinding met de leefomgeving. Zelf hebben zij een plan gemaakt voor verbouwing en uitbreiding. Met name het sanitair behoeft vervanging en de wens om intensiever met kinderopvang samen te werken kan goed vervuld worden door een uitbreiding en aanpassing van het gebouw en het schoolplein.

6. Sprankel

Ligging school: De basisschool Sprankel is gelegen in de kern Herwen, in het zuiden van de gemeente Zevenaar, maar niet zo zuidelijk als Tolkamer, Lobith en Spijk.

Schoolbestuur: LiemersNovum

Gebouwgegevens	Hoofdgebouw
Adres	Carvium 1, 6914 AP Herwen
Brin-nummer	05BU
Bouwjaar	1969
Bouwaard	P
Bvo	831 m2
Aantal lokalen	5 (1 lokaal leegstand) / geen speellokaal
Bewegingsonderwijs	Dorpshuis 'de Cluse'
Energie label (jaar)	onbekend

Leerlingenprognose in relatie tot ruimtebehoefte

Jaar	2019	2020	2021	2022	2023
leerlingen	89	96	93	93	88
Bvo	648	683	668	668	643
Tekort/overmaat	+183	+148	+163	+163	+188

Ontwikkelingen

Basisschool Sprankel is de basisschool voor leerlingen uit de kernen Herwen en Aerdt. In het haalbaarheidsonderzoek kleine kernen wordt ook deze school meegenomen.

Na schooltijd wordt de school gebruikt voor muzieklessen.

7. 't Scathe

Ligging school: R.K. 't Scathe is gelegen in de kern Pannerden, in het zuidwesten van de gemeente Zevenaar.

Schoolbestuur: LiemersNovum

Gebouwgegevens	Hoofdgebouw
Adres	Schoolstraat 1, 6911 AX Pannerden
Brin-nummer	07SI
Bouwjaar	2013
Bouwaard	P
Bvo	2610 m2
Aantal lokalen	9 (+ 1 speelokaal)
Bewegingsonderwijs	Sportaccommodatie Pannerden
Energielabel (jaar)	onbekend

Leerlingenprognose in relatie tot ruimtebehoefte

Jaar	2019	2020	2021	2022	2023
leerlingen	167	170	163	159	159
Bvo	1040	1055	1020	1000	1000
Tekort/overmaat	+1570	+1555	+1590	+1610	+1610

Ontwikkelingen

Gebouw voldoet de komende jaren zeer ruim aan de behoefte aan vierkante meters. Ze heeft veel contact met de sporthal en de bibliotheek. Er is een kinderdagverblijf (2-4 jaar) van Humanitas in gevestigd. Qua leerlingenaantal verwacht de school stabiel te blijven.

8. St. Martinusschool

Ligging school: De brede school St. Martinusschool is gelegen in de kern Oud-Zevenaar, in het oosten van de gemeente Zevenaar.

Schoolbestuur: LiemersNovum

Gebouwgegevens	Hoofdgebouw
Adres	Martinusweg 6, 6905 AX Zevenaar
Brin-nummer	o6QF
Bouwjaar	2011
Bouwaard	P
Bvo	1136 m2
Aantal lokalen	8 (waarvan 1 lokaal kinderdagverblijf) + 1 speellokaal
Bewegingsonderwijs	Gymzaal de Borg, Babberich
Energie label (jaar)	onbekend

Leerlingenprognose in relatie tot ruimtebehoefte

Jaar	2019	2020	2021	2022	2023
leerlingen	168	163	153	150	147
Bvo	1045	1020	970	955	939
Tekort/overmaat	+91	+116	+166	+181	+197

Ontwikkelingen

Het onderwijsconcept van St Martinus is ervaringsgericht leren, d.m.v. ateliers, hoeken en pleinen. Wens van de school is om het school meer aan te laten sluiten bij ervaringsgericht onderwijs, bijvoorbeeld water > hiervoor maakt ze een plan. Daarnaast is de wens om het gebouw ook wat breder te laten aansluiten op een wijkfunctie met bijvoorbeeld bibliotheek, yoga, fysio en logopediste. Derhalve het gebouw aanpassen voor meer multifunctionele ruimtes.

9. St. Franciscusschool

Ligging school: De St. Franciscusschool is gelegen in de kern Babberich, in het oosten van de gemeente Zevenaar.

Schoolbestuur: LiemersNovum

Gebouwgegevens	Hoofdgebouw
Adres	Babborgaplein 3b, 6909 DW Babberich
Brin-nummer	03YG
Bouwjaar	2011
Bouwaard	P
Bvo	1191 m2
Aantal lokalen	8
Bewegingsonderwijs	Gymzaal de Borg, Babberich
Energielabel (jaar)	onbekend

Leerlingenprognose in relatie tot ruimtebehoefte

Jaar	2019	2020	2021	2022	2023
leerlingen	123	119	116	111	105
Bvo	819	799	783	758	728
Tekort/overmaat	+372	+392	+408	+433	+463

Ontwikkelingen

De school zit in het Kulturhus, onder meer met Fysiotherapie en Logopedie en een kinderdagverblijf van HumanKind.

10. De Wissel

Ligging school: Basisschool de Wissel is gelegen in de kern Zevenaar, in de wijk Zonnemaat van het centrum van de gemeente Zevenaar.

Schoolbestuur: LiemersNovum

Gebouwgegevens	Hoofdgebouw
Adres	Westeinde 101, 6904 AC Zevenaar
Brin-nummer	09JU
Bouwjaar	1967
Bouwaard	P
Bvo	1176 m2
Aantal lokalen	10 lokalen (waarvan 3 kleuter-) en 1 speellokaal
Bewegingsonderwijs	Gymzaal Lentemorgen
Energie label (jaar)	D (2008)

Leerlingenprognose in relatie tot ruimtebehoefte

Jaar	2019	2020	2021	2022	2023
leerlingen	273	270	272	274	274
Bvo	1573	1558	1568	1578	1553
Tekort/overmaat	-397	-382	-392	-402	-377

Ontwikkelingen

Voor basisscholen de Wissel en de Tamboerijn wordt een haalbaarheidsonderzoek gedaan om beide scholen op één locatie al dan niet met kinderopvang en een sportvoorziening nieuw te bouwen.

11. Tamboerijn

Ligging school: De Tamboerijn is gelegen in de kern Zevenaar, in de wijk Zonnemaat in het centrum van de gemeente Zevenaar.

Schoolbestuur: LiemersNovum

Gebouwgegevens	Hoofdgebouw
Adres	Paganinistraat 17, 6904 EG Zevenaar
Brin-nummer	10WK
Bouwjaar	1969
Bouwaard	P
Bvo	1625 m2 (inclusief 250 m2 noodunits)
Aantal lokalen	10
Bewegingsonderwijs	Gymzaal de Brug
Energielabel (jaar)	onbekend

Leerlingenprognose in relatie tot ruimtebehoefte

Jaar	2019	2020	2021	2022	2023
leerlingen	210	201	198	193	189
Bvo	1256	1211	1196	1171	1151
Tekort/overmaat	+369	+414	+429	+454	+474

Ontwikkelingen

Voor basisscholen de Wissel en de Tamboerijn wordt een haalbaarheidsonderzoek gedaan om beide scholen op één locatie al dan niet met kinderopvang en een sportvoorziening nieuw te bouwen.

12. IKC Carrousel

Ligging school: Basisschool IKC Carrousel is gelegen in de kern Zevenaar, in de wijk Zonnemaat van het centrum van de gemeente Zevenaar.

Schoolbestuur: LiemersNovum

Gebouwgegevens	Hoofdgebouw
Adres	Kardinaal de Jongstraat 2, 6904 BE Zevenaar
Brin-nummer	13BF
Bouwjaar	1992
Bouwaard	P
Bvo	1123 m2
Aantal lokalen	9 lokalen (waarvan 3 kleuter-) en 1 speellokaal
Bewegingsonderwijs	Gymzaal de Brug
Energie label (jaar)	onbekend

Gebouwgegevens	Dependance
Adres	Bizetstraat 1, 6904 KL Zevenaar
Bouwjaar	1969
Bouwaard	P
Bvo	1270 m2
Aantal lokalen	6 lokalen (waarvan 2 Da Vinci) en 1 speellokaal
Bewegingsonderwijs	Gymzaal Lentemorgen
Energie label (jaar)	onbekend

Leerlingenprognose in relatie tot ruimtebehoefte

Jaar	2019	2020	2021	2022	2023
leerlingen	204	195	192	187	182
Bvo	1239	1192	1177	1152	1126
Tekort/overmaat	+1154	+1201	+1216	+1241	+1267

Totaal bvo: 2393 (Kardinaal de Jongstraat en Bizetstraat)

Ontwikkelingen

De wens van de school is om zich te ontwikkelen tot spil in de wijk, met kinderopvang, dagopvang en sociale voorzieningen, zoals muzikale activiteiten, sport, rots- en watertrainingen en baby-kleuter-café.

Aan de Bizetstraat zijn (reg) 2 groepen en 3 groepen voor hoogbegaafde kinderen (Da Vinci) gehuisvest.

Het hoofdgebouw wordt uitgebreid en de leerlingen die nu nog in de Bizetstraat naar school gaan, gaan voortaan naar het hoofdgebouw. Er ontstaat hier een intensievere samenwerking met cultureel centrum de Maatjes en Human Kind.

Het gebouw aan de Bizetstraat wordt afgestoten. Er wordt een visie ontwikkeld over wat er met de locatie gaat gebeuren.

13. Lindenhage

Ligging school: De Lindenhage is gelegen in de kern Zevenaar, in de wijk Lentemorgen II van het centrum van de gemeente Zevenaar.

Schoolbestuur: LiemersNovum

Gebouwgegevens	Hoofdgebouw (plus noodunits)
Adres	Platanenlaan 3, 6903 DK Zevenaar
Brin-nummer	o8JY
Bouwjaar	1996
Bouwaard	P (plus T)
Bvo	2996 m2 (inclusief 1178 m2 noodunits)
Aantal lokalen	14 lokalen en 1 speellokaal
Bewegingsonderwijs	Sporthal Lentemorgen
Energie label (jaar)	D (2008)

Leerlingenprognose in relatie tot ruimtebehoefte

Jaar	2019	2020	2021	2022	2023
leerlingen	477	466	461	457	447
Bvo	2599	2544	2519	2499	2448
Tekort/overmaat	+397	+452	+477	+497	+548

Ontwikkelingen

De plannen voor uitbreiding worden in de loop van 2020 gerealiseerd, samen met de basisschool 't Kofschip. De leerlingen van de Lindenhage vinden in de tussentijd onderdak in een deel van de noodunits aan de Platanenlaan en het schoolgebouw aan de Da Costastraat in de wijk Schrijvershoek. Gymvervoer is noodzakelijk voor een deel van de leerlingen.

Uitbreiding voor Lindenhage en 't Kofschip betekent een uitbreiding van 1580 m2. Hiervan is 952 m2 voor onderwijs, 250 m2 om leerlingengroei op te vangen, 250 m2 voor kinderopvang en 128 m2 extra ruimte. Het gezamenlijke complex heeft dan een bvo van $2800 + 1580 \text{ m}^2 = 4380 \text{ m}^2$.

14. 't Kofschip

Ligging school: De openbare basisschool 't Kofschip is gelegen in de kern Zevenaar, in de wijk Lentemorgen II van het centrum van de gemeente Zevenaar.

Schoolbestuur: LiemersNovum

Gebouwgegevens	Hoofdgebouw
Adres	Platanenlaan 1, 6903 DK Zevenaar
Brin-nummer	12NF
Bouwjaar	1996
Bouwaard	P
Bvo	980
Aantal lokalen	7 lokalen en 1 speellokaal
Bewegingsonderwijs	Gymzaal Lentemorgen
Energie label (jaar)	C (2008)

Leerlingenprognose in relatie tot ruimtebehoefte

Jaar	2019	2020	2021	2022	2023
leerlingen	222	216	212	209	203
Bvo (m2)	1317	1286	1266	1251	1221
Tekort/overmaat	-337	-306	-286	-269	-241

Ontwikkelingen

De school heeft heel erg een eigen merk: kunst, cultuur en muziek. De school werkt daarvoor ook samen met verpleeghuis.

De plannen voor uitbreiding worden in de loop van 2020 gerealiseerd, samen met de basisschool Lindenhage. De leerlingen van 't Kofschip vinden in de tussentijd onderdak in het schoolgebouw aan de Guido Gezellestraat in de wijk Schrijvershoek. Gymvervoer is noodzakelijk voor een deel van de leerlingen. Aandachtspunt bij de Platanenlaan is het verkeer in verband met het oversteken van de leerlingen.

Uitbreiding voor Lindenhage en 't Kofschip betekent een uitbreiding van 1580 m2. Hiervan is 952 m2 voor onderwijs, 250 m2 om leerlingengroei op te vangen, 250 m2 voor kinderopvang en 128 m2 extra ruimte. Het gezamenlijke complex heeft dan een bvo van $2800 + 1580 \text{ m}^2 = 4380 \text{ m}^2$.

15. De Bem

Ligging school: Basisschool de Bem is gelegen in de kern Zevenaar, in de wijk Groot Holthuizen van het centrum van de gemeente Zevenaar.

Schoolbestuur: LiemersNovum

Gebouwgegevens	Hoofdgebouw
Adres	Bemweg 5, 6905 BL Zevenaar
Brin-nummer	30FM
Bouwjaar	2010
Bouwaard	P
Bvo	2186 m2
Aantal lokalen	16 lokalen en 1 speellokaal
Bewegingsonderwijs	Gymzaal de Bem
Energielabel (jaartal)	onbekend

Gebouwgegevens	Noodunits
Adres	Bemweg 5, 6905 BL Zevenaar
Bouwjaar	2018
Bouwaard	T
Bvo	319 m2
Aantal lokalen	3
Bewegingsonderwijs	Gymzaal de Bem
Energielabel (jaar)	onbekend

Leerlingenprognose in relatie tot ruimtebehoefte

Jaar	2019	2020	2021	2022	2023
leerlingen	397	470	509	526	541
Behoefte	2197	2564	2760	2846	2921
Tekort/overmaat	308	-59	-574	-660	-735

Totaal bvo (Bemweg P en T): 2505 m²

Ontwikkelingen

Basisschool de Bem groeit de komende jaren flink. In overleg met het schoolbestuur worden oplossingen gezocht voor de extra benodigde capaciteit in de komende jaren. Mogelijke alternatieven zijn het gebruik van leegstaande lokalen bij andere scholen, nieuw te bouwen huisvesting in de wijk Groot Holthuizen of een locatie in de Schrijvershoek.

Het toezicht op de gymzaal de Bem is in samenspraak met ATARO B.V. opgepakt. We werken toe naar een dienstverleningsovereenkomst met Ataro B.V. voor het beheer en de exploitatie van deze gymzaal.

16. De Sterrenschool

Ligging school: : Basisschool de Sterrenschool is gelegen in de kern Zevenaar, in de wijk Groot Holthuizen van het centrum van de gemeente Zevenaar.

Schoolbestuur: LiemersNovum

Gebouwgegevens	Hoofdgebouw
Adres	Bemlaan 3, 6905 VH Zevenaar
Brin-nummer	30UX
Bouwjaar	2010
Bouwaard	P
Bvo	1140 m2
Aantal lokalen	8 + 1 speellokaal
Bewegingsonderwijs	Gymzaal de Bem
Energielabel (jaar)	onbekend

Leerlingenprognose in relatie tot ruimtebehoefte

Jaar	2019	2020	2021	2022	2023
leerlingen	146	177	191	194	197
ruimtebehoefte	934	1090	1161	1176	1191
Tekort/overmaat	+206	+50	-21	-36	-51

Ontwikkelingen

De afgelopen jaren deed de Sterrenschool mee aan een landelijke pilot voor andere schooltijden. Deze pilot eindigt met ingang van het schooljaar 2019/2020. Onderwijs en opvang zitten samen in 1 team van leerkrachten en pedagogisch medewerkers. De Sterrenschool trekt minder leerlingen dan een aantal jaren geleden werd verwacht en relatief veel leerlingen uit de regio. Onderzocht wordt of een andere locatie mogelijk geschikt is voor deze Sterrenschool. Dit staat in relatie tot de benodigde capaciteit voor basisschool de Bem.

17. SBO de Schilderspoort

Ligging school: de school voor speciaal basisonderwijs de Schilderspoort is gelegen in de kern Zevenaar, in de wijk Lentemorgen II van het centrum van de gemeente Zevenaar.

Schoolbestuur: SBO de Schilderspoort

Gebouwgegevens	Hoofdgebouw
Adres	Mercurion 36, 6903 PZ Zevenaar
Brin-nummer	00ZR
Bouwjaar	2007
Bouwaard	P
Bvo	3400 m2
Aantal lokalen	23
Bewegingsonderwijs	Gymzaal de Schilderspoort
Energie label (jaar)	onbekend

Leerlingenprognose (2014) in relatie tot ruimtebehoefte

Jaar	2019	2020	2021	2022	2023
leerlingen	234	231	228	226	224
Ruimtebehoefte	934	1090	1161	1176	1191
Tekort/overmaat	+2466	+2310	+2239	+2224	+2209

In tegenstelling tot wat bovenstaande cijfers suggereren is het hele gebouw wel in gebruik. Het SamenwerkingsVerband (SWV) is er gehuisvest en enkele lokalen worden gebruikt door Taalplein en Leerplein ten behoeve van leerlingen uit het SWV.

Ontwikkelingen

In de komende jaren wordt aan een plan voor de langere termijn gewerkt om aan de doelen van het passend onderwijs te kunnen voldoen en de effecten hiervan op het gebruik van dit gebouw.

18. Liemers College, locatie Heerenmäten

Ligging school: de school is gelegen in de kern Zevenaar, in de wijk Stegeslag van het centrum van de gemeente Zevenaar.

Schoolbestuur: Quadraam

Onderwijsniveau	Havo/VWO
Brin-nummer	16SK00
Aantal leerlingen (1.10.18)	1074
Bouwjaar	1980
BVO (m2) onderwijs	7798
BVO (m2) gym	3 gymzalen
Normatieve leegstand	2041
Bewegingsonderwijs	Gymzaal Heerenmäten Beheer & Exploitatie door gemeente i.s.m. Ataro B.V.
Geschiktheid gebouwen	Aanpassingen gedaan in 2018 waardoor gebouw bouwkundig en onderwijskundig 'up- to-date' is
Duurzaamheid	Zonnepanelen en led-verlichting
Toekomst	Continueren Havo/VWO; Oplossing voor beheer & exploitatie sporthal vinden

19. Liemers College, locatie Landeweer

Ligging school: de school is gelegen in de kern Zevenaar, in de wijk Groot-Holthuizen van de gemeente Zevenaar.

Schoolbestuur: Quadraam

Onderwijsniveau	VMBO-BB en VMBO-KB
Brin-nummer	16SK05
Aantal leerlingen (1.10.18)	595
Bouwjaar	2014
BVO (m2) onderwijs	8176
BVO (m2) gym	2 gymzalen
Normatieve leegstand	4929
Bewegingsonderwijs	Gymzaal Landeweer; Buitensportterrein 2019/2020 gehuurd van gemeente
Geschiktheid gebouwen	Mogelijk aanpassingen binnen het gebouw (hufferproof maken) ; mogelijk uitbreiding op bedrijventerrein i.v.m. afstoten Zonegge
Duurzaamheid	Zonnepanelen, led-verlichting, warmteterugwin-installatie
Toekomst	Continueren van VMBO; Oplossing voor buitensportterrein vinden

20. Liemers College, locatie Zonegge

Ligging school: de school is gelegen in de kern Zevenaar, in de wijk Lentemorgen II van de gemeente Zevenaar.

Schoolbestuur: Quadraam

Onderwijsniveau	Mavo (VMBO-TL) / Agora
Brin-nummer	16SK07
Aantal leerlingen (1.10.18)	465
Bouwjaar	1980
BVO (m2) onderwijs	8.000
BVO (m2) gym	3 gymzalen
Normatieve leegstand	1679
Bewegingsonderwijs	Gymzaal Zonegge / Lentemorgen
Geschiktheid gebouwen	Flinke normatieve leegstand; niet meer geschikt voor huidige onderwijskundige en klimaatnormen; komende jaren geen aanpassingen en minimaal onderhoud
Duurzaamheid	Geen duurzaamheidsmaatregelen getroffen
Toekomst	Leerlingen verdelen over locaties in Didam en Zevenaar; Afstoten op z'n vroegst in 2022

Bijlage III: Overzicht bewegingsonderwijs en sportaccommodaties

Deelgemeente	Brin	Instelling	beheer/exploitatie	gymvervoer	toelichting
Basisonderwijs					
Angerlo	00DW	Basisschool De Trompetter	Ataro B.V.	nee	vergoeding op basis van aantal klokuren
Babberich	03YG	St. Franciscusschool	De Borg	nee	vergoeding op basis van aantal klokuren
Giesbeek	06TK	Paulusschool	Ataro B.V.	nee	vergoeding op basis van aantal klokuren
Groot Holthuizen	30FM	De Bem	Gemeente Zevenaar	nee	onderzoek naar overdracht beheer en exploitatie
Groot Holthuizen	30UX	Sterrenschool Zevenaar	Gemeente Zevenaar	nee	onderzoek naar overdracht beheer en exploitatie
Herwen	05BU	Sprankel	De Cluse	nee	vergoeding op basis van tarievenverordening
Lathum	05QK	basisschool Ds. Jonkers	Ataro B.V.	ja	vervoer naar gymzaal Panoven in Giesbeek
Lobith	03QQ	De Tragellijn	LiemersNovum	nee	gebruikersovereenkomst gemeente en schoolbestuur
Oud Zevenaar	06QF	St. Martinusschool	De Borg	ja	vervoer naar gymzaal de Borg in Babberich
Pannerden	07SI	't Scathe	Sportaccommodatie Pannerden	nee	vergoeding op basis van aantal klokuren
Spijk	x	Willibrordus	Dorpshuis de Spieker	nee	vergoeding op basis van tarievenverordening
Stegeslag	12NF	Het Kofschip	Ataro B.V.	nee	vergoeding op basis van aantal klokuren
Stegeslag	08JY	Lindhage	Ataro B.V.	nee	vergoeding op basis van aantal klokuren
Tolkamer	04LX	De Overlaat	Vereniging algemeen basisonderwijs Rijnwaarden	nee	vergoeding op basis van aantal klokuren
Zonnemaat	13BF	De Carrousel	Ataro B.V.	nee	vergoeding op basis van aantal klokuren
Zonnemaat	10WK	De Tamboerijn	Ataro B.V.	nee	vergoeding op basis van aantal klokuren
Zonnemaat	09JU	De Wissel	Ataro B.V.	nee	vergoeding op basis van aantal klokuren
Speciaal basisonderwijs					
Zevenaar	00ZR	De Schilderspoort	sbo de Schilderspoort	nee	vergoeding op basis van aantal klokuren
Voortgezet onderwijs					
Zevenaar		Heerenmäten	Ataro/Quadraam	nee	sporthal is eigendom van Quadraam; gedeeld gebruik door school en verenigingen
Zevenaar		Landeweer	Quadraam	nee	sporthal 100% in gebruik door Quadraam
Zevenaar		Zonegge	Ataro/Quadraam	nee	Gedeeld gebruik door school en verenigingen

Proces (jaarlijks)

Activiteit	deadline	verantwoordelijk
1. vaststellen voorlopig aantal klokuren per school	15-jan	gemeente
2. gelegenheid tot reageren op voorstel	1-mrt	schoolbesturen
3. indelen uren bewegingsonderwijs per locatie	1-apr	gemeente/beheerders gymzalen
4. organiseren gymvervoer indien noodzakelijk	1-jun	gemeente
5. betalen jaarlijkse vergoeding aan beheerders gymzalen	1-jul	gemeente